

VIDENSUNDERSTØTTELSE AF DIALOGFORUM OM DEMOKRATISK DANNELSE PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

Kvantitativ tabelrapport på baggrund af spørgeskemaundersøgelse til ledere, lærere og elever på ungdomsuddannelserne

Udarbejdet til Undervisningsministeriet
Udarbejdet af Rambøll Management Consulting
Dato: Januar 2018

Vidensunderstøttelse af dialogforum om demokratisk dannelse på ungdomsuddannelserne

Indhold:

1	METODE & LÆSEVEJLEDNING
2	FORDELING AF SVAR
3	POTENTIELLE UDFORDRINGER I RELATION TIL DEMOKRATISK DANNENDE LÆRINGSMILJØER
4	SKABELSE Af DEMOKRATISK DANNENDE LÆRINGSMILJØER
5	LEDELSENS ROLLE
6	ELEV-/KURSISTRÅDETS ARBEJDE
7	ANDET

Udarbejdet til Undervisningsministeriet
Udarbejdet af Rambøll Management Consulting
Januar 2018

1. METODE & LÆSEVEJLEDNING

INDHOLD

Afsnittet indeholder:

- Indledning med undersøgelsens formål
- Gennemførelsen af undersøgelsen. Herunder rekrutteringsstrategi, svarprocenter og repræsentativitet.
- Læsevejledning til tabeller

INDLEDNING

Nogle ungdomsuddannelser oplever udfordringer med kultursammenstød, religiøs mobning og kontrol blandt elever, som kan gøre det vanskeligt at skabe et inkluderende og demokratisk dannende læringsmiljø. Derfor nedsatte undervisningsminister Merete Riisager i maj 2017 et dialogforum om demokratisk dannelse på ungdomsuddannelserne. I den forbindelse udtalte ministeren, at solid viden, forståelse og indsigt i demokrati blandt eleverne kan være med til at komme udfordringer med kultursammenstød, religiøs mobning og kontrol til livs. Dialogforummet skal komme med anbefalinger til, hvordan der kan arbejdes med at styrke de demokratisk dannende læringsmiljøer på ungdomsuddannelserne.

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen, som denne tabelrapport indeholder resultaterne af, er, at afdække karakteren og udbredelsen af de udfordringer, som nogle skoler oplever. Desuden er det formålet at undersøge, hvordan skolerne arbejder med at styrke elevernes demokratiske dannelse. Alle institutioner med ungdomsuddannelser er blevet inviteret til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Kortlægningen skal understøtte dialogforummets anbefalinger og består af en spørgeskemaundersøgelse til ledere samt to supplerende spørgeskemaundersøgelser til udvalgte lærere og elever på ungdomsuddannelserne. De to undersøgelser blandt lærere og elever er ikke repræsentative, da det kun er én lærer og én elev, der er spurgt fra hver institution. Disse udgør derfor udelukkende et supplement til le-derundersøgelsen. Yderligere er der gennemført casebesøg på otte udvalgte skoler.

Denne tabelrapport indeholder tabeller med resultater fra alle spørgsmål til lederne, lærerne og eleverne i undersøgelsen. Tabelrapporten fremviser udelukkende resultaterne, og har derfor ikke nogen formidling af, hvad tabellerne viser. I det tilknyttede notat er det muligt at få en gennemgang af resultaterne, hvor der er taget udgangspunkt i ledernes svar. Det skal bemærkes, at lærer- og elevsurvey ikke er repræsentative, hvorfor de derfor ikke kan sammenlignes med ledersvarene uden forbehold.

GENNEMFØRELSE AF SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE

Rekrutteringsstrategi

Stikprøven af ledere, lærere og elever fra de danske ungdomsuddannelsesinstitutioner er etableret ved, at et registreringskema er sendt ud til samtlige uddannelsesinstitutioner i Danmark. I udgangspunktet blev registreringskemaet sendt til en relevant leder på hver institution. På EUD-området viste det sig dog vanskeligt manuelt at identificere kontaktoplysninger på en relevant leder, hvorfor registreringskemaet i disse tilfælde tilsendtes institutionens hovedmail. EUD-lederne blev bedt om at registrere, hvilke hovedområder institutionen udbyder uddannelser inden for, hvilke hovedområder lederen er leder for samt kontaktoplysninger på sig selv. Derudover blev lederen bedt om at registrere kontaktoplysninger på enten en grundfaglærer, en EUD-faglærer eller en lærer, der både er grundfaglærer og EUD-faglærer. Om der var tale om den ene eller anden type lærer blev afgjort tilfældigt i systemet for at sikre en bred, tilfældig lærerinddragelse. EUD-lederne blev dernæst bedt registrere kontaktoplysninger på en elev. På SOSU-området blev registreringskemaet sendt direkte til en relevant leder, som derfor kun skulle registrere kontaktoplysninger på en lærer og en elev. Ligesom på EUD-området var det tilfældigt, om lederen skulle registrere en grundfaglærer, en SOSU-faglærer eller en lærer, der dækker begge fag.

På gymnasieområdet blev lederen bedt om at registrere, hvilke ungdomsuddannelser institutionen udbyder, hvorefter lederen blev bedt om at registrere kontaktoplysninger på en lærer og elev fra hver af de udbudte uddannelser.

I alle tilfælde blev lederen bedt om at registrere kontaktoplysninger på elevrådsformanden/kursistrådsformanden. Hvis ikke dette var muligt, blev lederen bedt om at registrere oplysninger på et andet medlem af elevrådet/kursustrådet eller alternativt en tilfældig elev, som har gået på skolen i mindst et halvt år.

Efter registreringen af kontaktoplysninger blev spørgeskemaerne distribueret. Kun registrerede lærere og elever fik således tilsendt et spørgeskema. Det samme gjaldt for ledere på EUD-området. Da Rambøll allerede havde kontaktoplysninger på relevante ledere fra alle gymnasie- og SOSU-institutioner, fik disse ledere tilsendt lederspørgeskemaet, på trods af, at de ikke havde udfyldt registreringskemaet.

Denne rekrutteringsstrategi betyder, at der i udgangspunktet deltager en leder, en lærer og en elev fra hver uddannelsesinstitution. De uddannelsesinstitutioner, der udbyder flere ungdomsuddannelser, vil deltage med en leder, lærer og elev fra hver uddannelse (fx fra hhv. hhx og eud). På de uddannelsesinstitutioner, der udbyder erhvervsuddannelser, er der udvalgt en leder, en lærer og en elev, der repræsenterer uddannelsesstedets grundforløb.

Svarprocenter og repræsentativitet

I dette afsnit præsenteres svarprocenterne for analysen og analysens usikkerhed og repræsentativitet diskuteres. Tabellen nedenfor viser først antallet af mulige respondenter i ledersurveyen, det rekrutterede antal lærere og elever og slutteligt antallet af svar i analysen.

Figur 1-1

	LEDERE		LÆRERE		ELEVER	
	Gymnasie	EUD	Gymnasie	EUD	Gymnasie	EUD
Antal i alt*	263	110				
Antal rekrutteret til	263	72	285	70	272	60
Gennemført	186	52	192	49	120	19
Frafald af svar**	7	5	1	1	0	0
Endeligt sample	179	47	191	48	120	19
Svarprocent af de rekrutterede	68%	65%	67%	69%	44%	32%
Svarprocent af alle i populationen (antal i alt)	68%	43%				

*"Antal i alt" bygger på oplysninger hentet fra Institutionsregistret, www.studenterkursus.dk, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier (Erhvervsskolen i tal), www.vuc.dk

** Frafald i besvarelser skyldes krav om, at ledere som minimum skal have 1 års tilknytning til skolen som leder for at deltage. Lærerne skal have minimum 0,5 års tilknytning til institutionen for at deltage.

Usikkerheder i undersøgelsen på baggrund af svarprocenterne

På baggrund af antallet af svar i forhold til den fulde population kan resultaternes usikkerhed beregnes. Til beregningen er almindelige accepterede grænser anvendt. Dvs. der regnes med 95%-konfidensinterval.

For lederne på gymnasie-området kan usikkerhederne i resultaterne beregnes til 4,2%. Det betyder, at hvis man anvender et resultat fra denne undersøgelse, så vil den faktiske fordeling, hvis alle ledere havde svaret, ligge indenfor +/- 4,2% af resultatet i denne analyse. Dette er normalt en accepteret usikkerhed i lignende analyser. Det er dog vigtigt at have for øje, at hvis det havde været andre ledere der svarede, så vil resultatet kunne svinge op til et bånd på +/- 4,2 %.

For lederne fra EUD kan usikkerhederne i resultaterne beregnes til 10,9%. Det betyder, at hvis man tager et gennemsnit fra denne undersøgelses svar, så vil det faktiske gennemsnit, hvis alle ledere havde svaret ligge indenfor +/- 10,9% af undersøgelsens resultat. Dette er udenfor de normalt accepterede usikkerheder i en spørgeskemaanalyse. Derfor skal resultaterne fra EUD-lederne anvendes med større varsomhed end svarene fra lederne på gymnasie-området.

Repræsentativitet

I undersøgelsen er der ikke fundet nogen systematiske forskelle på lederne, der har gennemført undersøgelsen, og lederne, der ikke har gennemført undersøgelsen (se afsnit 2 "Fordeling af svar"). Derfor er der ingen indikationer på at ledersurveyen er biased. Dog kan det ikke afvises, at der eksisterer forskelle, som ikke kan undersøges i ledernes baggrundskarakteristika. For lærer- og elevskemaet gælder det i alle tilfælde, at skemaet kun er tilsendt én udvalgt registreret lærer og elev. Undersøgelsen for disse grupper har derfor ikke til sigte at få et repræsentativt udsnit af lærere og elever. Da lærerne og elevernes baggrundskarakteritika ikke er kendt kan det ikke undersøges om udvalget skulle være repræsentativt.

Konklusion på undersøgelsens validitet:

--> **Resultaterne fra gymnasie-lederne har høj validitet**, da usikkerheden i resultaterne er lav og stikprøven formodes at være repræsentativ. For ledere fra EUD er resultaternes usikkerhed større, og man skal være mere varsom med at drage konklusioner på baggrund af disse.

--> **Resultaterne fra lærere og elever er ikke repræsentative**, og kan udelukkende anvendes supplerende til ledernes undersøgelse, da rekrutteringsprocessen ikke giver et repræsentativt udsnit af lærere og elever. Resultaterne kan anvendes som nuanceringer af ledernes svar.

LÆSEVEJLEDNING TIL TABELLER

Opdeling og fortolkning af leder, lærer og elev-undersøgelserne

I tabelrapporten er ledernes, lærernes og elevernes svar opgjort på deres institutionstype. Institutionstypen er inddelt i gymnasieområdet (gym) og EUD. Der er ikke inkluderet totaler i tabellerne. Dette skyldes, at der er mest information i de opdelte tal.

I gennem hele rapporten er de tre surveys opstillet ved siden af hinanden. Til venstre ses den mest valide leder-undersøgelse. Lærer og elev-undersøgelserne står i midten og til højre. Disse undersøgelser er ikke repræsentative, og analysens usikkerhed er stor. Analyserne er derfor kun et udtryk for de adspurgte respondents holdninger, og dermed ikke den samlede elevgruppes eller samlede lærergruppes holdninger. Disse tal kan derfor ikke generaliseres til landsplan.

Afreportering af tabellerne

Tabelrapporten er bygget op, sådan at ledernes svar står yderst til venstre, i midten er lærernes svar og til højre er elevernes svar. Hvis der er en respondentgruppe, der ikke har svaret på et spørgsmål, så er pladsen blank. En grå bjælke i rapporten indikerer, at der kommer et nyt spørgsmål. I bjælken står spørgsmålsformuleringen. Hvis der har været forskellig ordlyd i spørgsmålene til lederne, lærerne og eleverne, så står de enkelte spørgsmål lige over hver tabel under den grå bjælke.

Under hver tabel er der en række fodnoter. Disse specificerer eksempelvis, hvis særlige databehandlinger er lavet, hvilken skala der er svaret på, samt andre noter til tabellen.

Gennem rapporten er "Ved ikke"/"Ikke relevant" besvarelser udelukket fra analysen ved alle gradsspørgsmål. Det skyldes, at resultaternes rapporteres som et gennemsnit, hvor skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad". "Ved ikke/Ikke relevant" er sorteret fra, så det er muligt at lave disse gennemsnit. Derfor vil antallet af observationer (N) også variere i disse spørgsmål i forhold til andre typer spørgsmål.

2. HVEM HAR SVARET PÅ SPØRGESKEMAET

Indhold

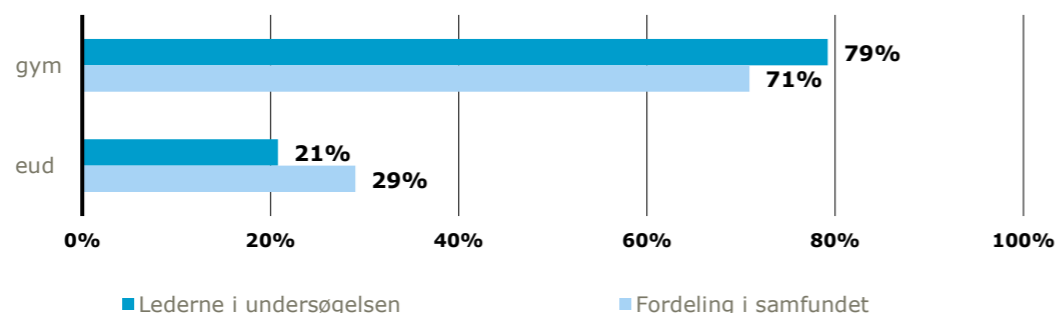
Afsnittet indeholder:

- Fordelingen af institutionstyper, der har deltaget i analysen og fordelingen i samfundet i dag.
- Fordelingen af institutioner på uddannelsestyper i undersøgelsen og i samfundet i dag.
- Fordelingen af institutioner i forhold til anden af elever med efterkommer/indvandrer-baggrund i undersøgelsen og i samfundet i dag.
- Fordelingen af institutioner i forhold til deres geografiske placering i undersøgelsen og i samfundet i dag.

2.1 INSTITUTIONSTYPE

I figuren under ses fordelingen af de registrerede lederbesvarelser opgjort på gym-institutioner og eud-institutioner. Den mørkeblå viser fordelingen af institutionerne i undersøgelsen blandt lederne. Den lyseblå søjle viser den faktiske fordeling af institutionerne i samfundet i dag.

Figur 2-1

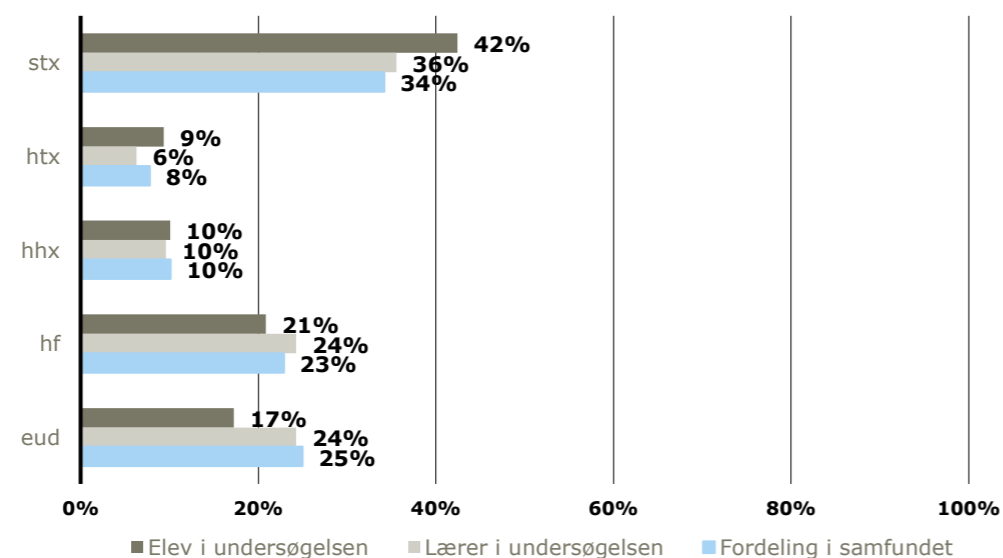

Figuren viser, at der overordnet er fin overensstemmelse mellem fordelingen af institutionstyper i undersøgelsen og den faktiske fordeling i samfundet. Der er dog en lille overrepræsentation af gymnasie-ledere.

2.2 ELEVERNE OG LÆRERNE FORDELT PÅ UDDANNELSESTYPE

Figuren under viser fordelingen af undersøgelsen for elever og lærere opgjort på uddannelsestyper. Den mørkegrå søjle viser fordelingen af eleverne i undersøgelsen og den lysegrå søjle viser fordelingen af lærerne i undersøgelsen. Den lyseblå søjle viser den faktiske fordeling af uddannelsestyper i samfundet i dag.

Figur 2-2

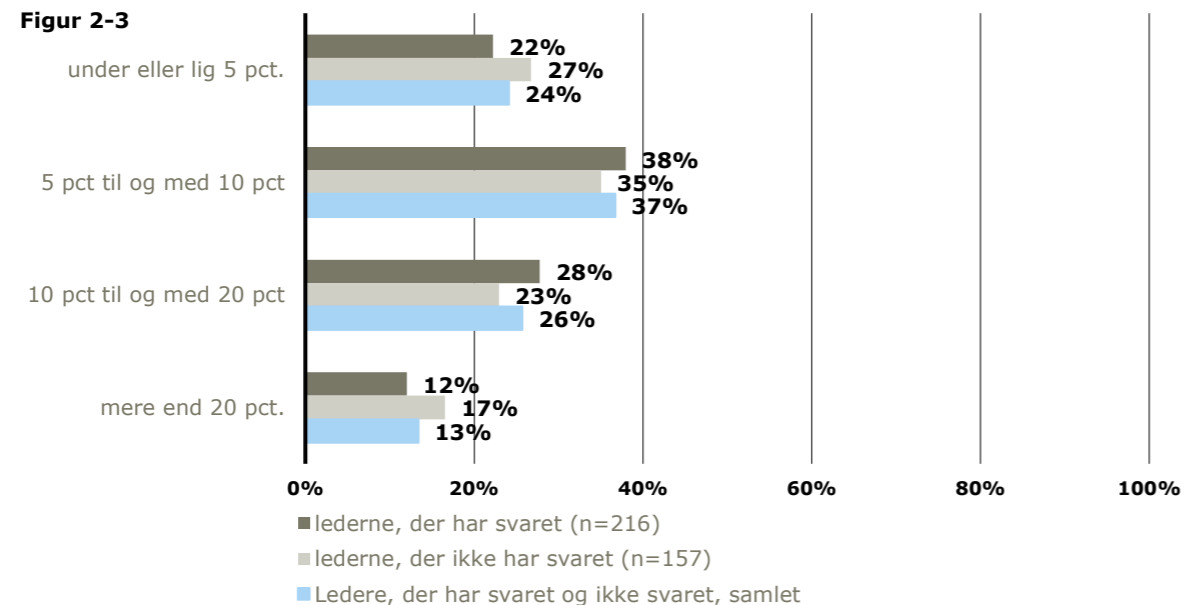
Figuren viser, ligesom i forrige figur, at der er en fin overensstemmelse mellem fordelingen i denne undersøgelse og den faktiske fordeling i samfundet.

2.3 LEDERNE FORDELT EFTER ANDEL AF ELEVER MED INDVANDRERBAGGRUND ELLER ER EFTERKOMMER

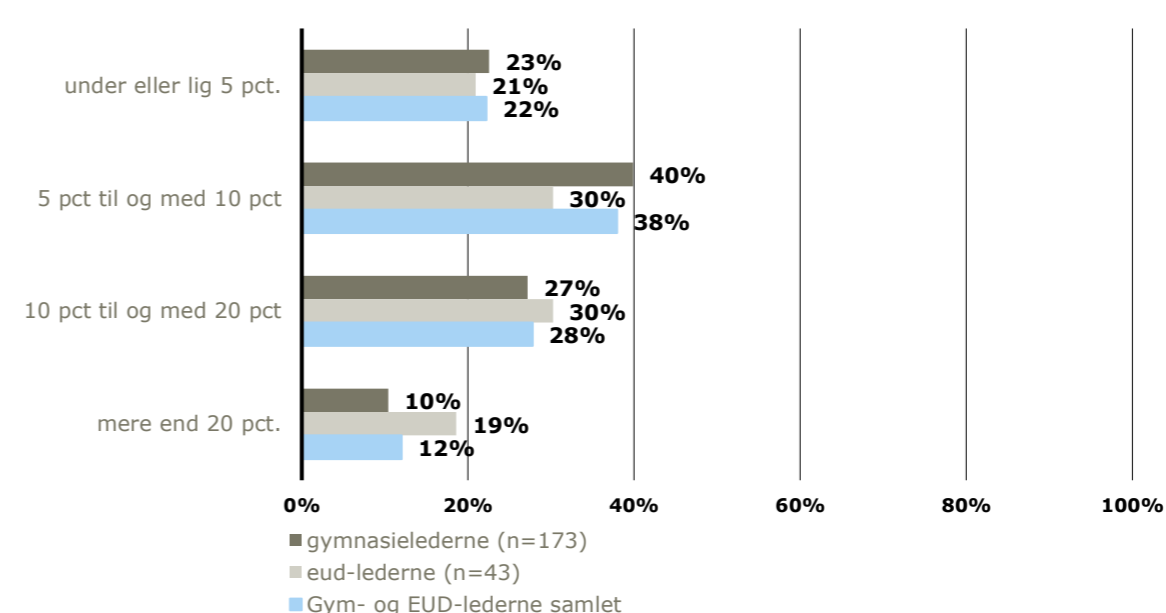
I figuren under ses fordelingen af skolernes andel af elever, der er indvandrere eller efterkommere (Kilde: STIL's databank med opdeling på herkomst: <https://stil.dk/uvmdk/statistik/tvaergaende-statistik/datavarehuset-og-databanken>). Figuren viser dels fordelingen blandt lederne, der har svaret, samt fordelingen blandt de ledere, der ikke har svaret.

Sammenligning af ledere der har svaret og ikke svaret

Figur 2-3

Sammenligning af gym- og EUD-ledere der har svaret

Bemærk: Der er enkelte institutioner, hvis andel af indvandrere/efterkommere, som det ikke har været muligt at finde. Dette skyldes, at herkomst opgøres på hovedinstitutioner, og vores data i nogle tilfælde indeholder institutionsnumre på afdelingsniveau. Derfor er N mindre end i resten af rapporten.

Gennemsnit	Andel indvandrere/efterkom.
lederne, der har svaret	12,3%
lederne, der ikke har svaret	12,3%
signifikant forskel*	nej

Note: *signifikans måles på et 5% signifikansniveau

Gennemsnit	Andel indvandrere/efterkom.
gym-ledere	11,5%
eud-ledere	15,6%
signifikant forskel*	nej

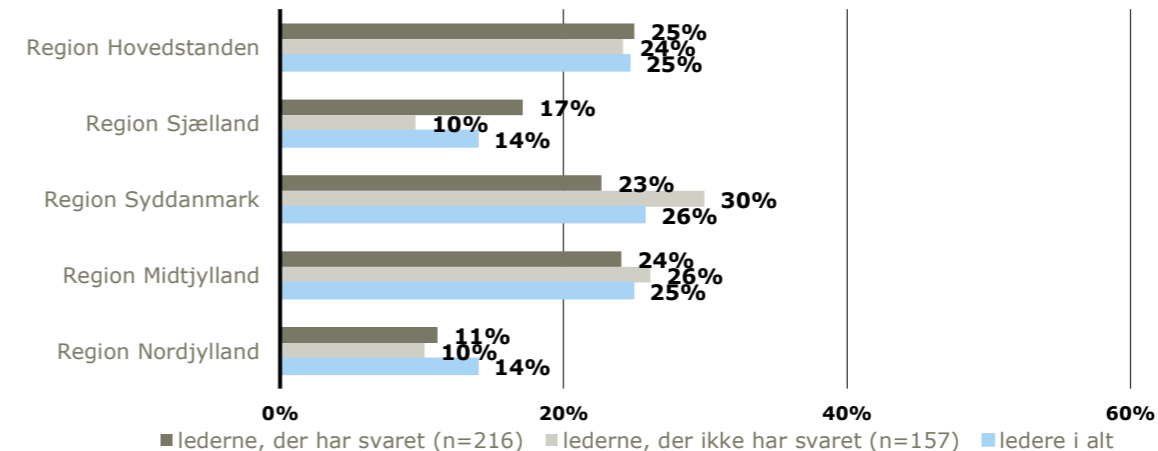
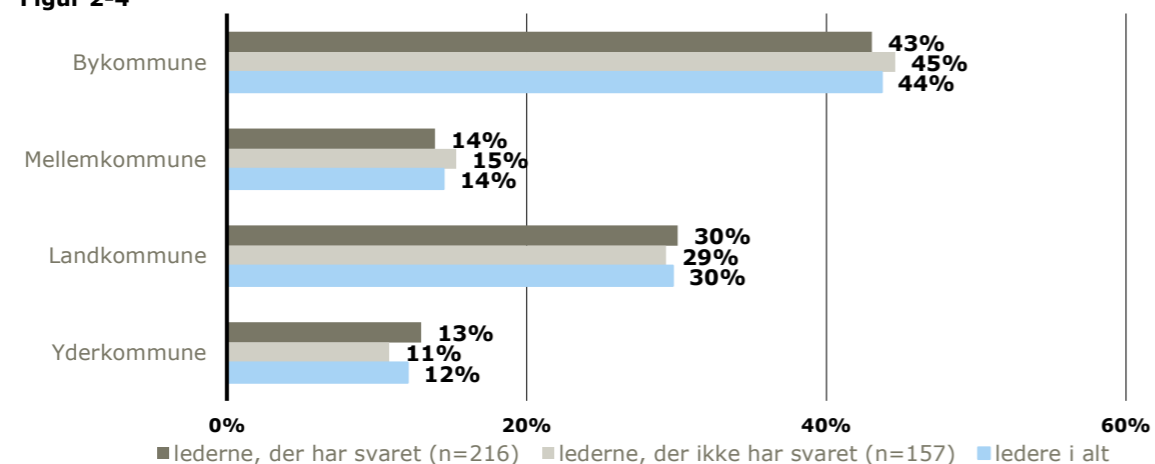
Note: *signifikans måles på et 5% signifikansniveau

Der er ikke nogle signifikante forskelle på grupperne, der har svaret og ikke svaret. Der ser ud til at være flere generelle forskelle mellem eud- og gym-institutioner, selvom disse forskelle ikke er signifikant forskellig fra 0.

2.4 LEDERNES FORDELT EFTER INSTITUTIONERNES GEOGRAFISKE PLACERING

I figuren til venstre vises fordelingen af skolernes geografiske placering opdelt på by-, mellem-, land- og yderkommuner (Kilde: https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/regional-og_landdistriktpolitisk_redegoerelse_2012.pdf). Figuren til højre viser fordelingen på regionalt niveau.

Figur 2-4

Bemærk: Der er enkelte institutioner, hvor institutionens geografiske placering ikke kunne identificeres. Derfor er N mindre end i resten af rapporten.

Der er ikke nogen tydelige forskelle mellem ledere, der har svaret, og ledere, der ikke har svaret, på hvilke type kommune, ledernes institutioner befinder sig i. Blandt lederne, der har svaret, er der dog en overrepræsentation af ledere fra region Sjælland, og en underrepræsentation fra ledere i region Syddanmark.

3. POTENTIELLE UDFORDRINGER I RELATION TIL DEMOKRATISK DANNENDE LÆRINGSMILJØER

Indhold

Afsnittet indeholder:

- Ledernes svar til potentielle udfordringer i relation til demokratisk dannende læringsmiljøer
- Lærernes svar til potentielle udfordringer i relation til demokratisk dannende læringsmiljøer
- Elevernes svar til potentielle udfordringer i relation til demokratisk dannende læringsmiljøer

3.1 Ledere på nogle ungdomsuddannelsesinstitutioner har fortalt, at de på deres skole oplever elever, der giver udtryk for udemokratiske værdier og holdninger.

For hvor stor en procentdel af skolens samlede elevgruppe var der i første halvår 2017 tilfælde af nedenstående?

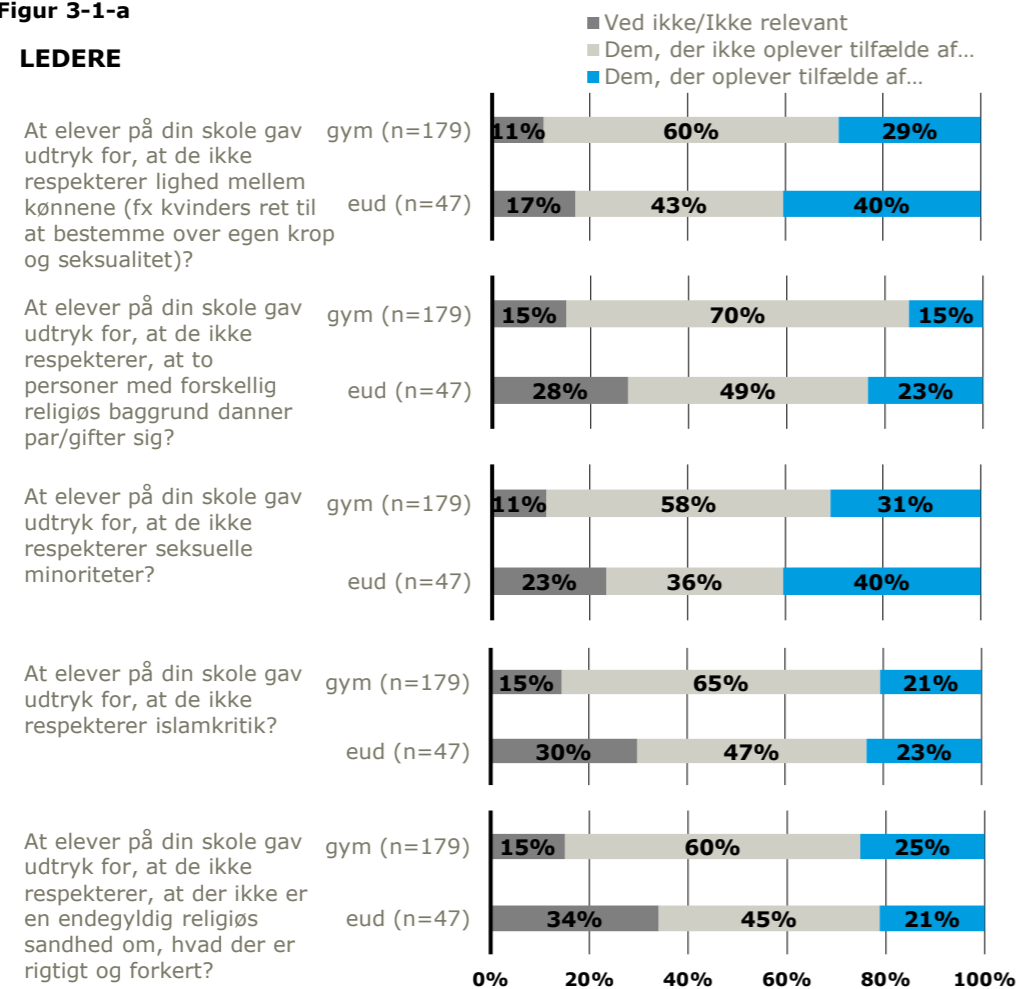
Svarene fra dette spørgsmål er vist i tre forskellige figurer. De tre figurer kan bruges på følgende måde:

Den første figur (side 7) viser, hvor stor en andel af respondenterne, der har eller ikke har "oplevet tilfælde af" elever på deres skole, der giver udtryk for udemokratiske værdier og holdninger. Eksempelvis viser første række i ledernes tabel, at 29% af gymnasie-lederne har oplevet, at der på deres gymnasium er elever, der "gav udtryk for, at de ikke respekterer lighed mellem kønnene...". I samme række kan det ses, at 60% af lederne i gymnasierne ikke har oplevet, at elever "gav udtryk for, at de ikke respekterer lighed mellem kønnene...". Hver figur repræsenterer svarene fra hhv. ledere, lærere og elever tilknyttet hhv. gym og eud.

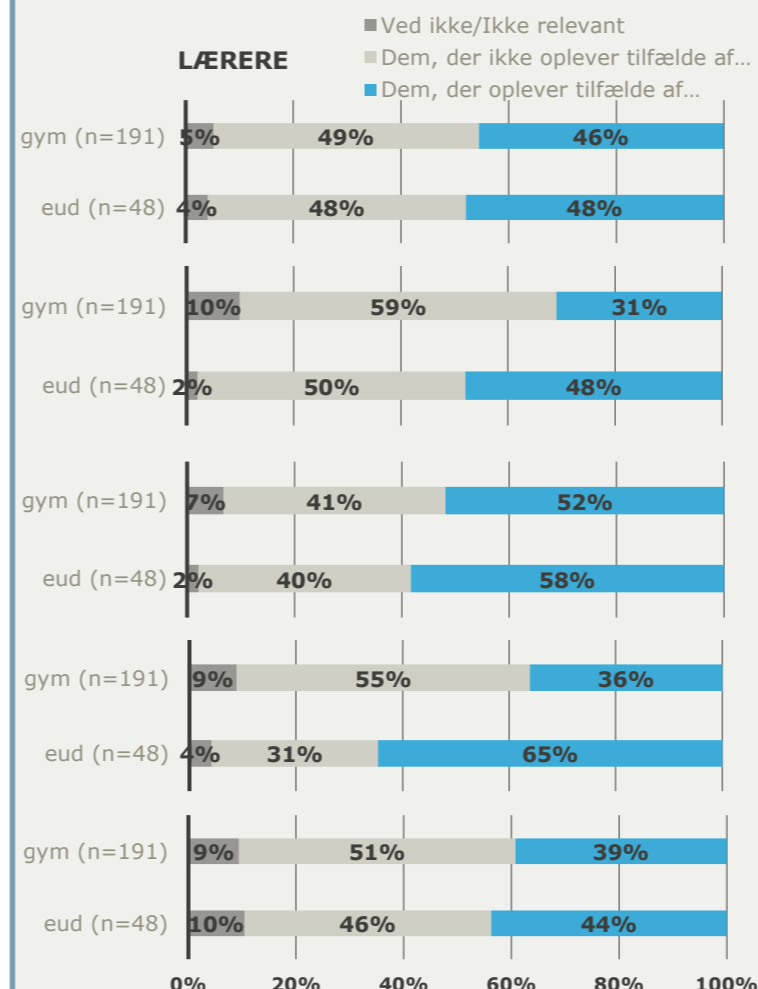
I den anden figur (side 8 øverst) kan man aflæse, at de 29% af gym-lederne, der angav at have "oplevet tilfælde" af elever, der "gav udtryk for, at de ikke respekterer lighed mellem kønnene..." i gennemsnit svarede, at det gjaldt for 5% af den samlede elevgruppe på skolen. **I tredje figur** (side 8 nederst) kan man aflæse, at 43 pct. af gym-eleverne i højere grad har oplevet disse tilfælde end lederne på deres institution (bemærk at antallet af observationer her væsentlig mindre).

Figur 3-1-a

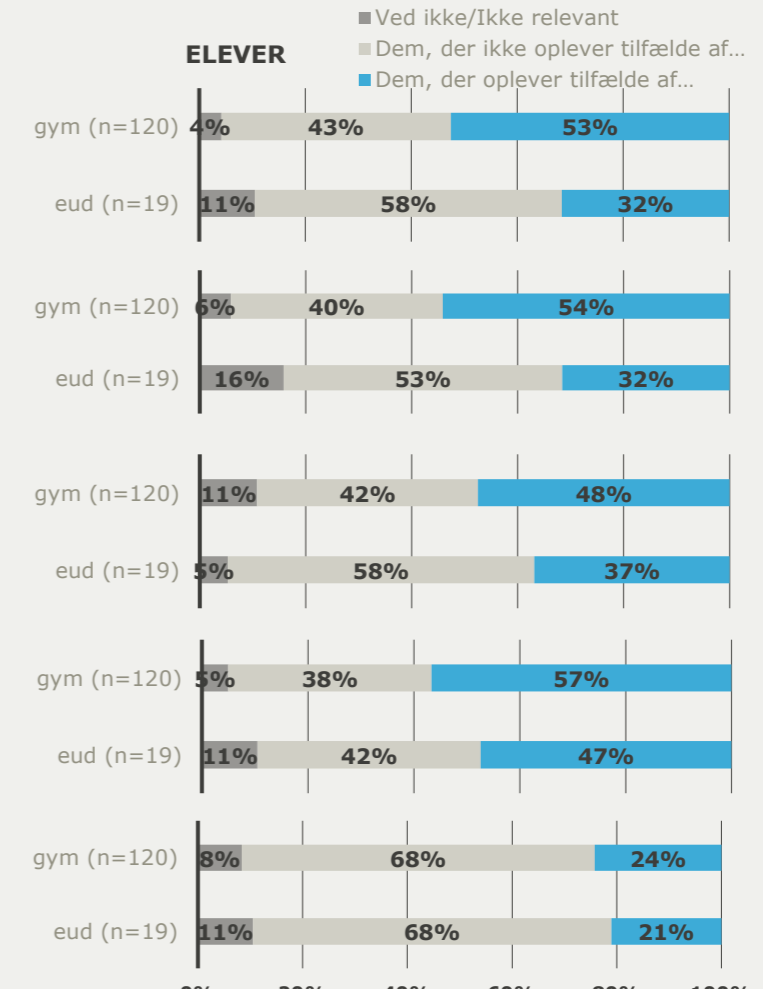
LEDERE

LÆRERE

ELEVER

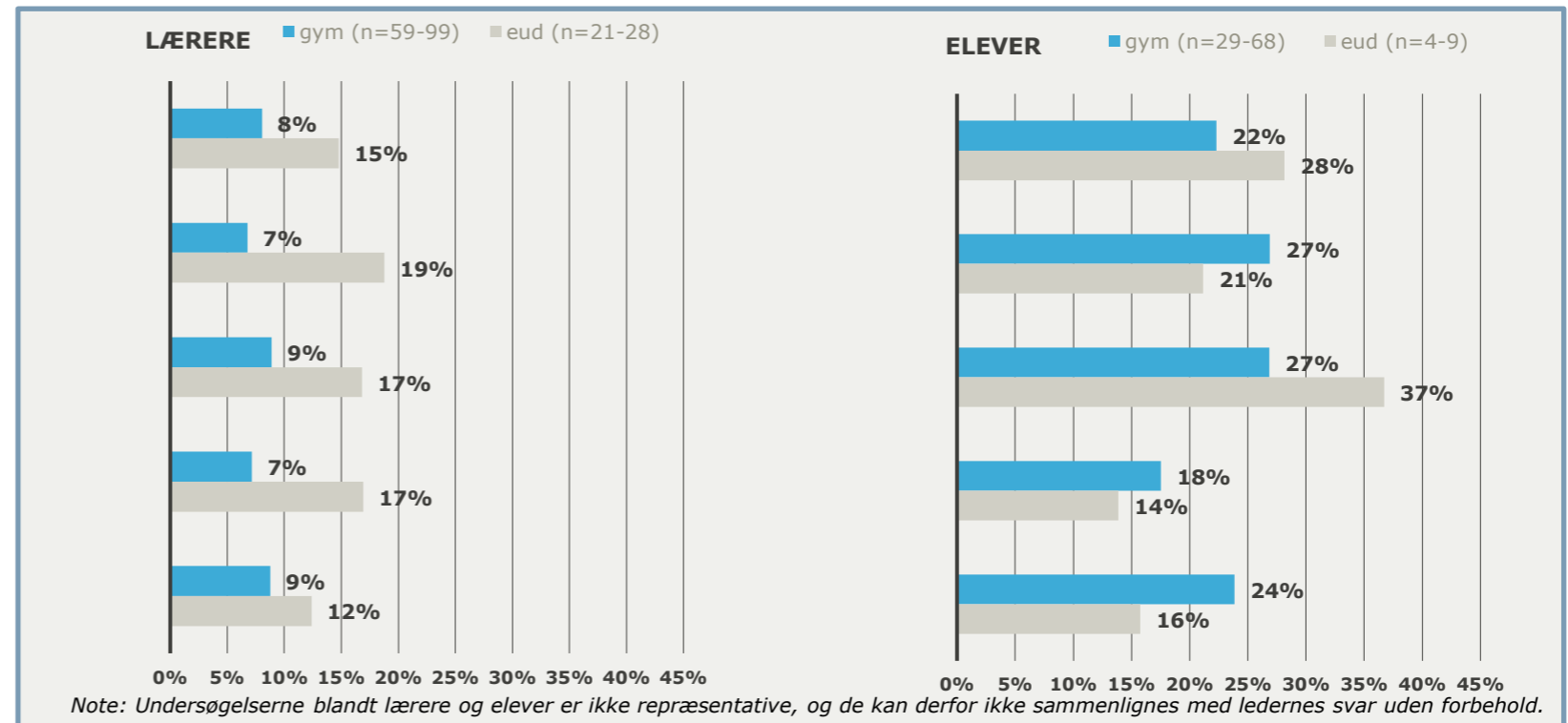
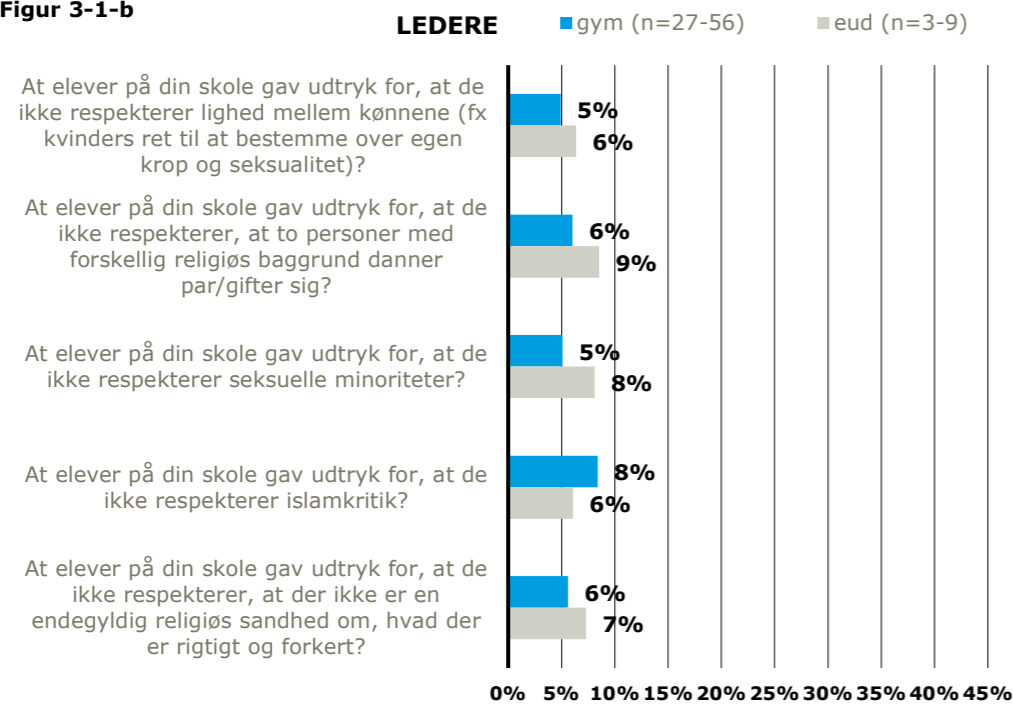

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

Note: Figuren her viser en opdeling af de ledere, der har svaret 0 %, og de ledere, der har svaret mere end 0 %. Rækkefølgen på spørgsmålene var randomiseret.

Figuren herunder viser den gennemsnitlige andel af elevgruppen, der har udtrykt udemokratiske værdier og holdninger blandt de, der har svaret, at de har oplevet dette.

Figur 3-1-b

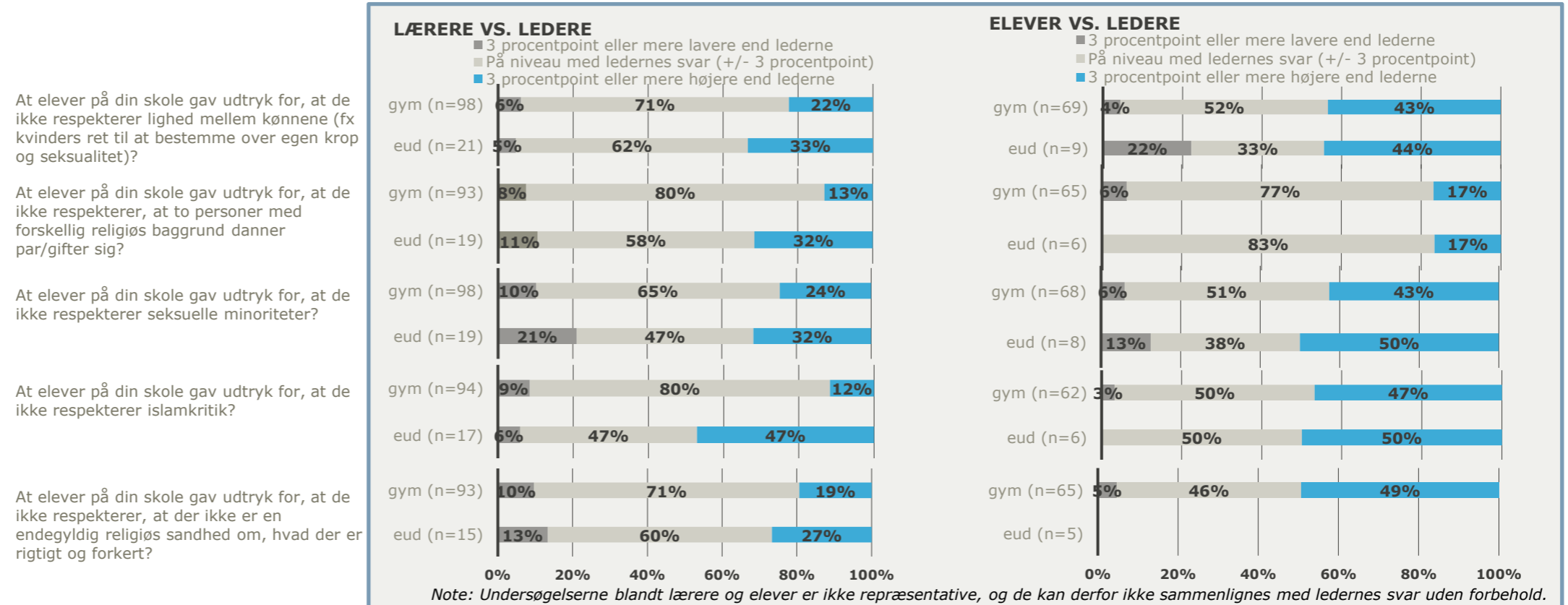

Note: n er opgjort som et interval, da n varierer for hvert spørgsmål. Det skyldes, at det kun er dem, der har svaret, at de har oplevet elever udtrykke holdninger eller værdier i de enkelte tilfælde, der har svaret i anden runde.

Figuren herunder sammenligner lederens svar på de enkelte institutioner med lærernes og elevernes besvarelser på samme institutioner

Nedenstående figurer viser, hvordan hhv. lærernes og elevernes svar placerer sig i forhold til lederens svar på samme institution. Grænseværdien er sat til +/- 3 procentpoint. Dvs. hvis f.eks. elevens svar er 3 procentpoint eller mere under lederens svar, er elevens svar i kategorien "lavere end lederne". Hvis forskellen er 3 procentpoint eller mere over lederens svar, er kategorien "højere end lederne". Hvis forskellen er mindre end 3 procentpoint forskellig fra lederens svar er den i "niveau med lederne". Hvis enten lederen eller eleven/læreren har svaret "ved ikke" er disse frasorteret. Antallet af observationer varierer derfor for alle spørgsmål. (hvis der meget få observationer er fordelingen ikke vist).

Figur 3-1-c

3.2 Ledere på nogle ungdomsuddannelsesinstitutioner har fortalt om udfordringer med kultursammenstød, religiøs mobning og social kontrol blandt eleverne.

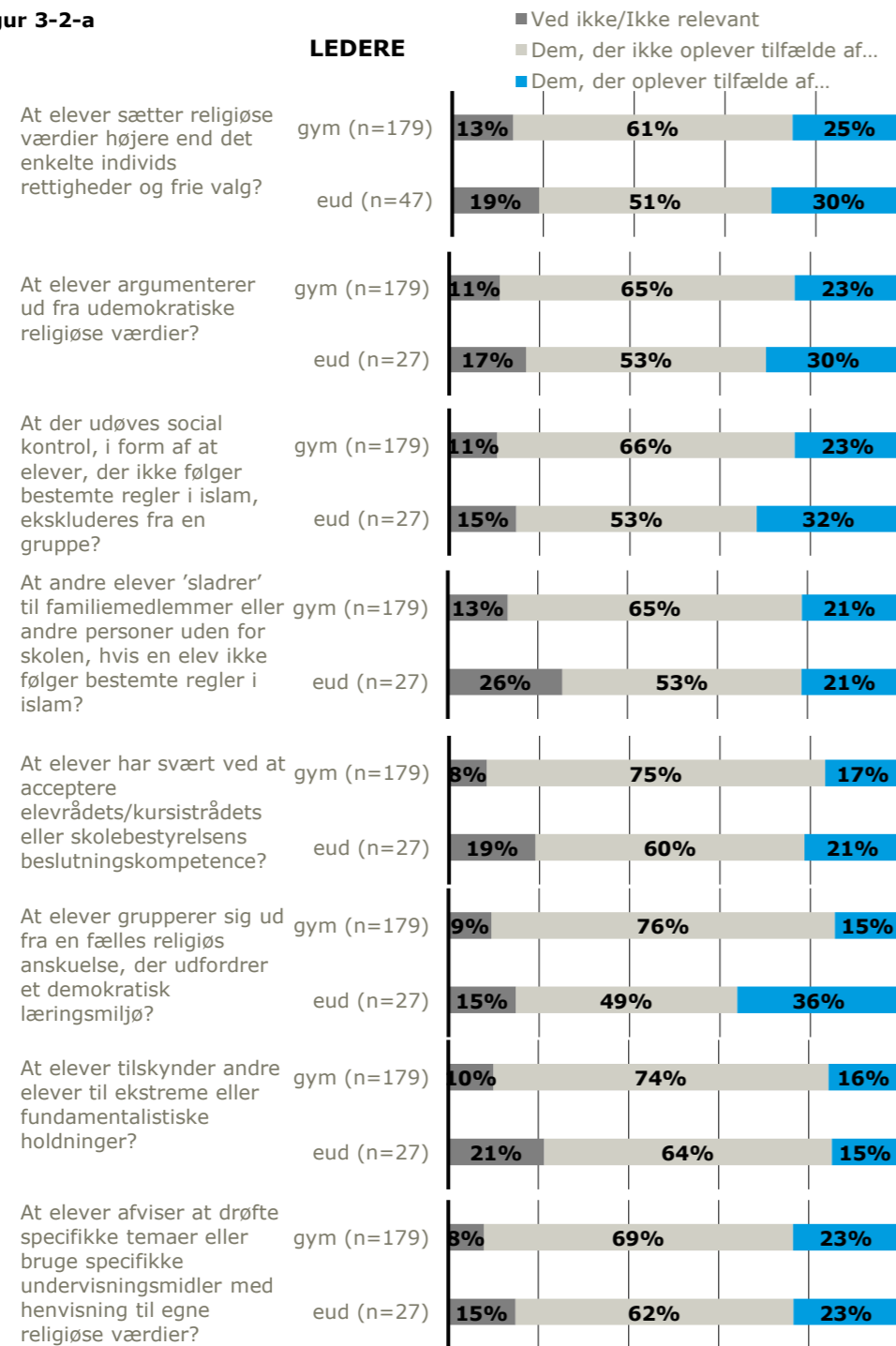
For hvor stor en procentdel af skolens samlede elevgruppe var der i første halvår 2017 tilfælde af nedenstående?

Svarene fra dette spørgsmål er vist i tre forskellige figurer. De tre figurer aflæses på følgende måde:

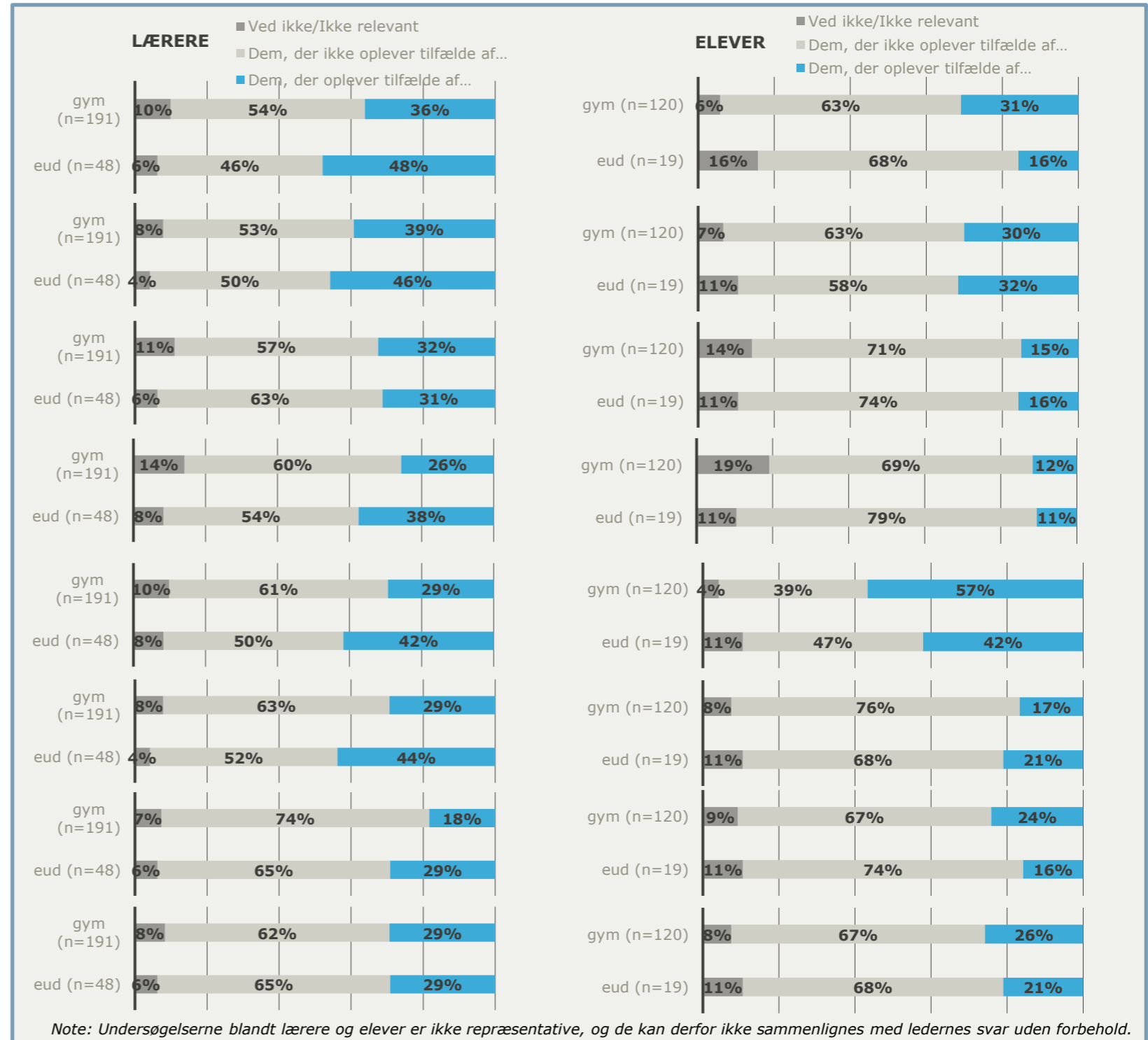
Den første figur (side 9 og 10 øverst) viser, hvor stor en andel af respondenterne, der har eller ikke har "oplevet tilfælde af" udfordringer på deres skole, med kultursammenstød, religiøs mobning eller social kontrol. Eksempelvis viser første række i ledernes tabel, at 25% af gymnasie-lederne har oplevet, at der på deres gymnasium er elever, der "sætter religiøse værdier højere end det enkelte individs rettigheder og frie valg". I samme række kan det ses, at 61% af lederne i gymnasierne ikke har oplevet, at elever "sætter religiøse værdier højere end det enkelte individs rettigheder og frie valg". Hver figur repræsenterer svarene fra hhv. ledere, lærere og elever tilknyttet hhv. gym og eud.

I den anden figur (side 10 nederst) kan man aflæse, at de 25% af gym-lederne, der angav at have "oplevet tilfælde" af elever, der "sætter religiøse værdier højere end det enkelte individs rettigheder og frie valg" i gennemsnit svarede, at det gjaldt for 5% af den samlede elevgruppe på skolen. **I tredje figur** (side 11) kan man aflæse, at 28 pct. af gym-eleverne i højere grad har oplevet tilfælde end lederne på deres institution (bemærk at antallet af observationer her væsentlig mindre).

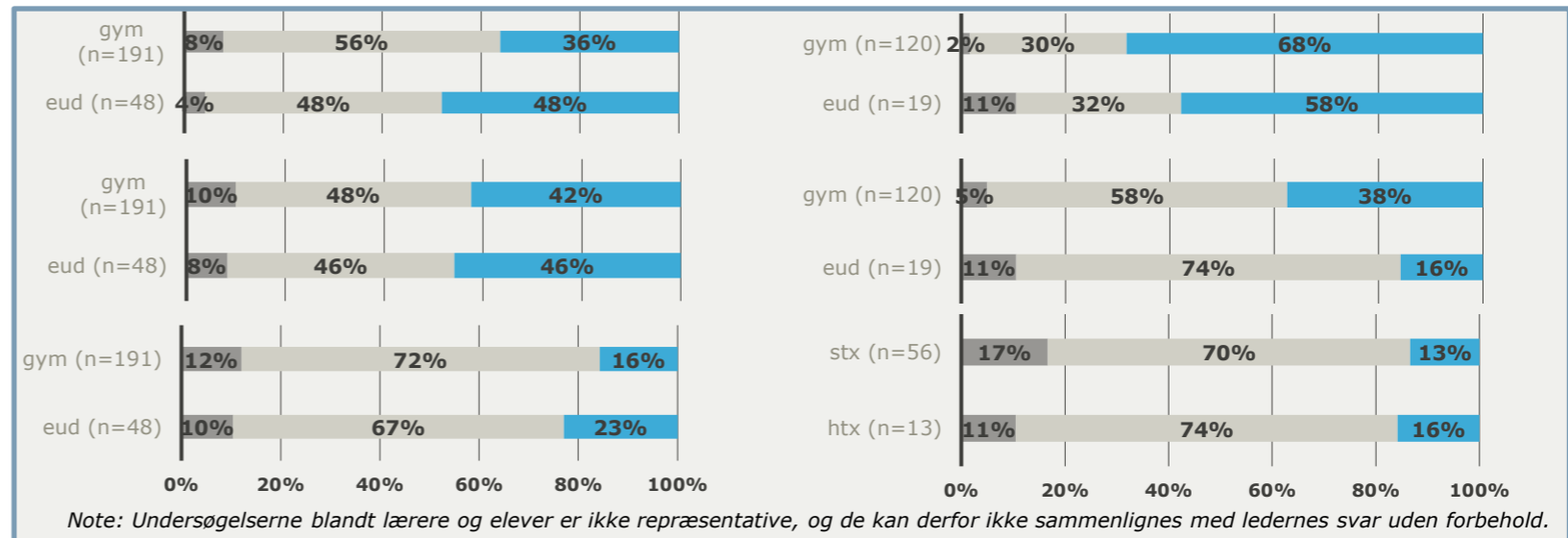
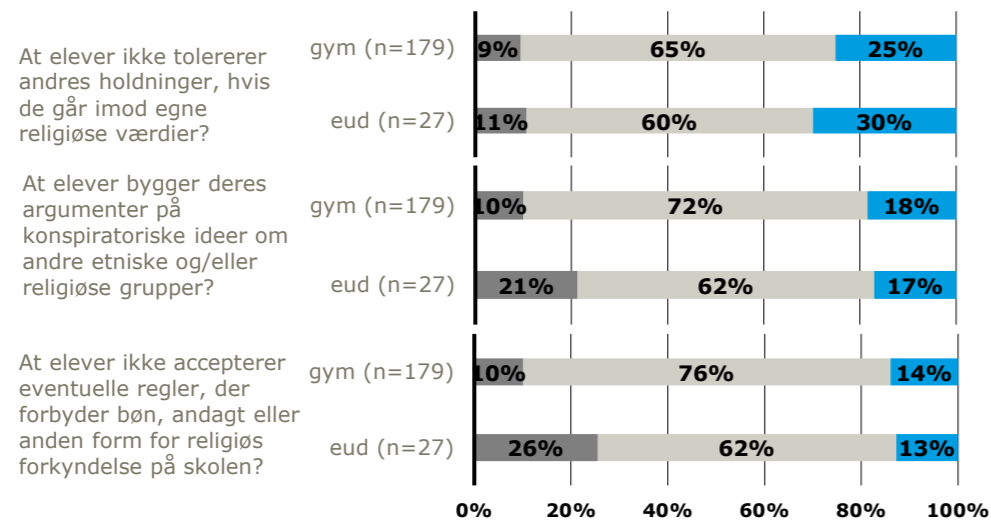
Figur 3-2-a

Figuren fortsætter på næste side...

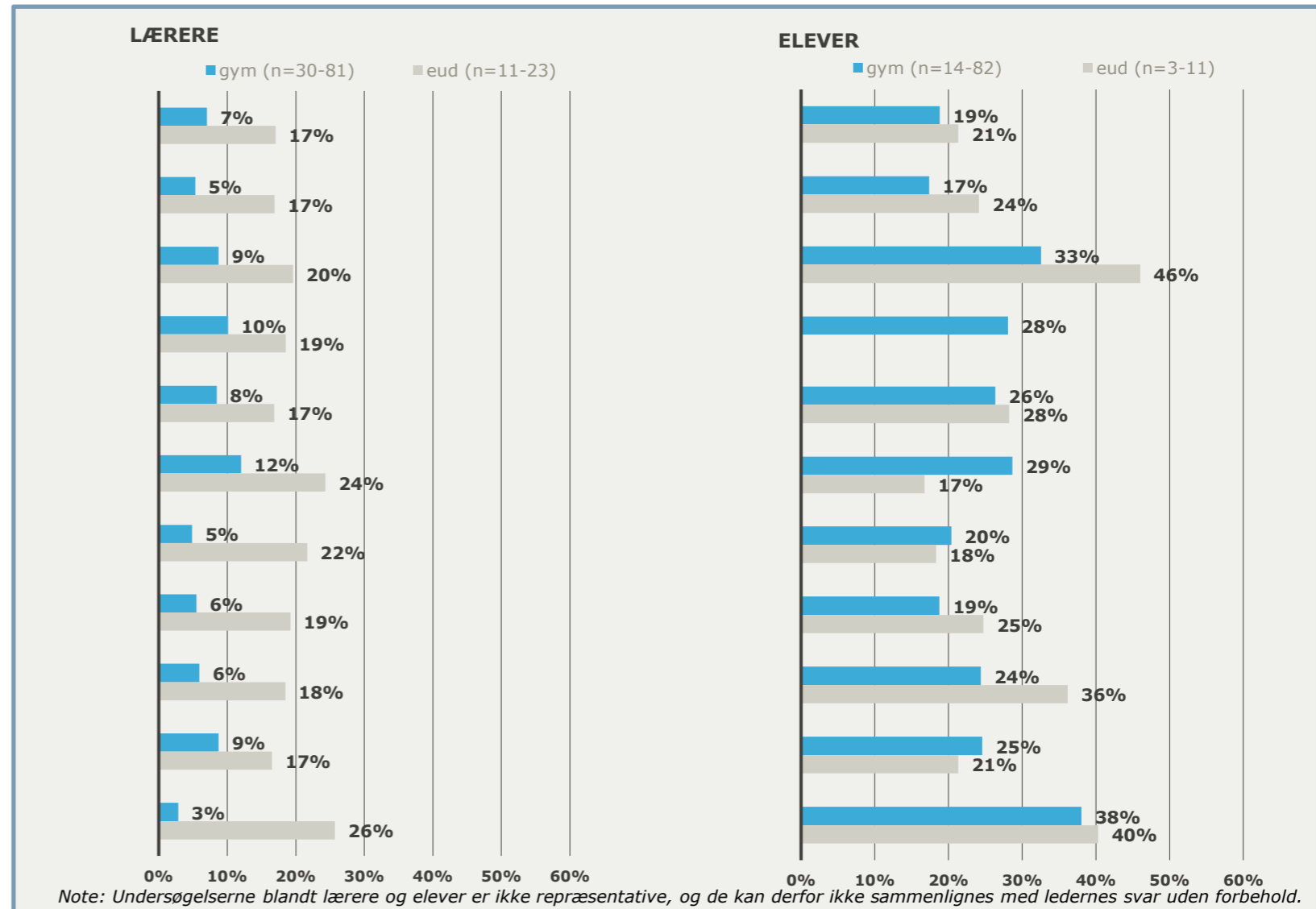
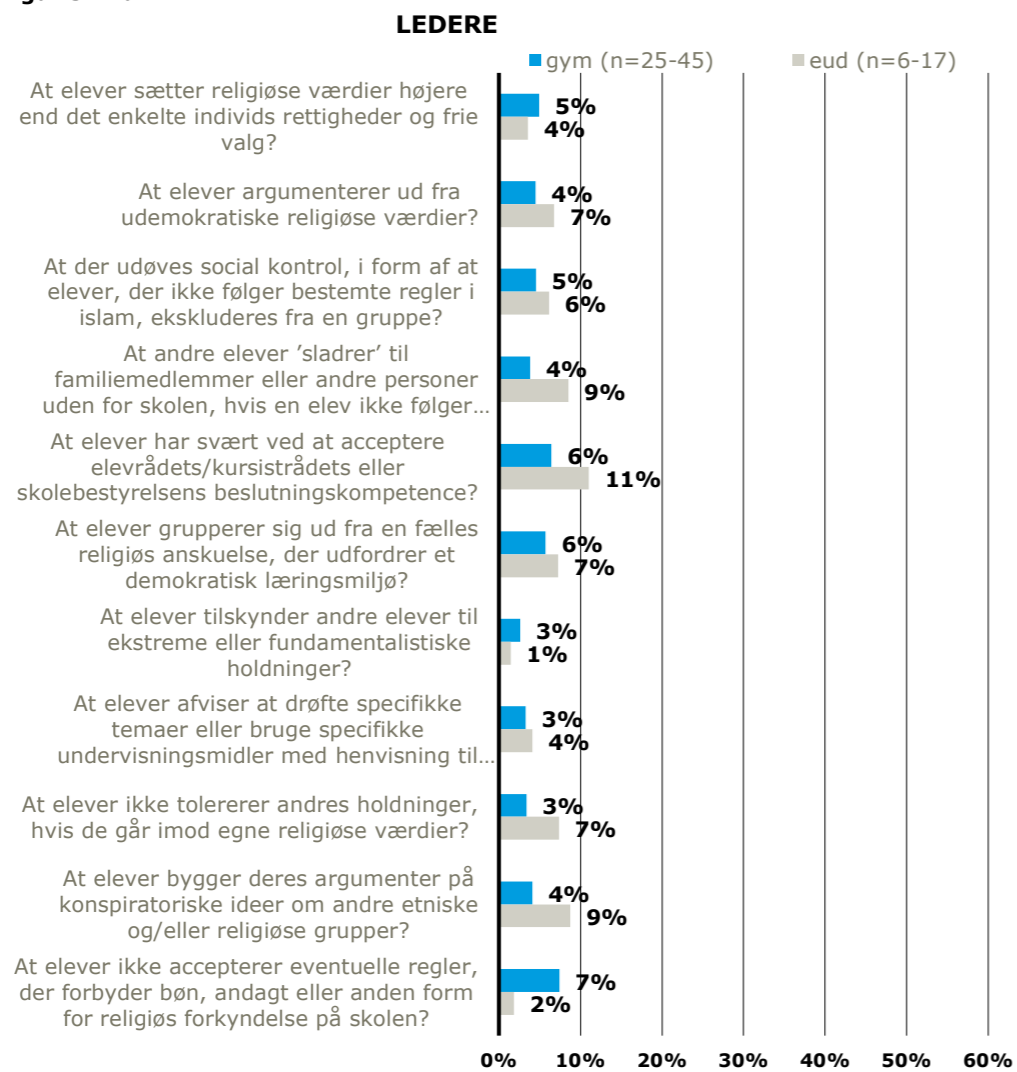
Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

Note: Figuren her viser en opdeling af de ledere, der har svaret 0%, og de ledere, der har svaret mere end 0%. Rækkefølgen på spørgsmålene var randomiseret.

Figuren herunder viser det gennemsnitlige estimat på andelen af elevgruppen, der har udtrykt udemokratiske værdier og holdninger. Gennemsnittet er baseret på lederne, der i forrige figur svarede, at de har oplevet dette.

Figur 3-2-b

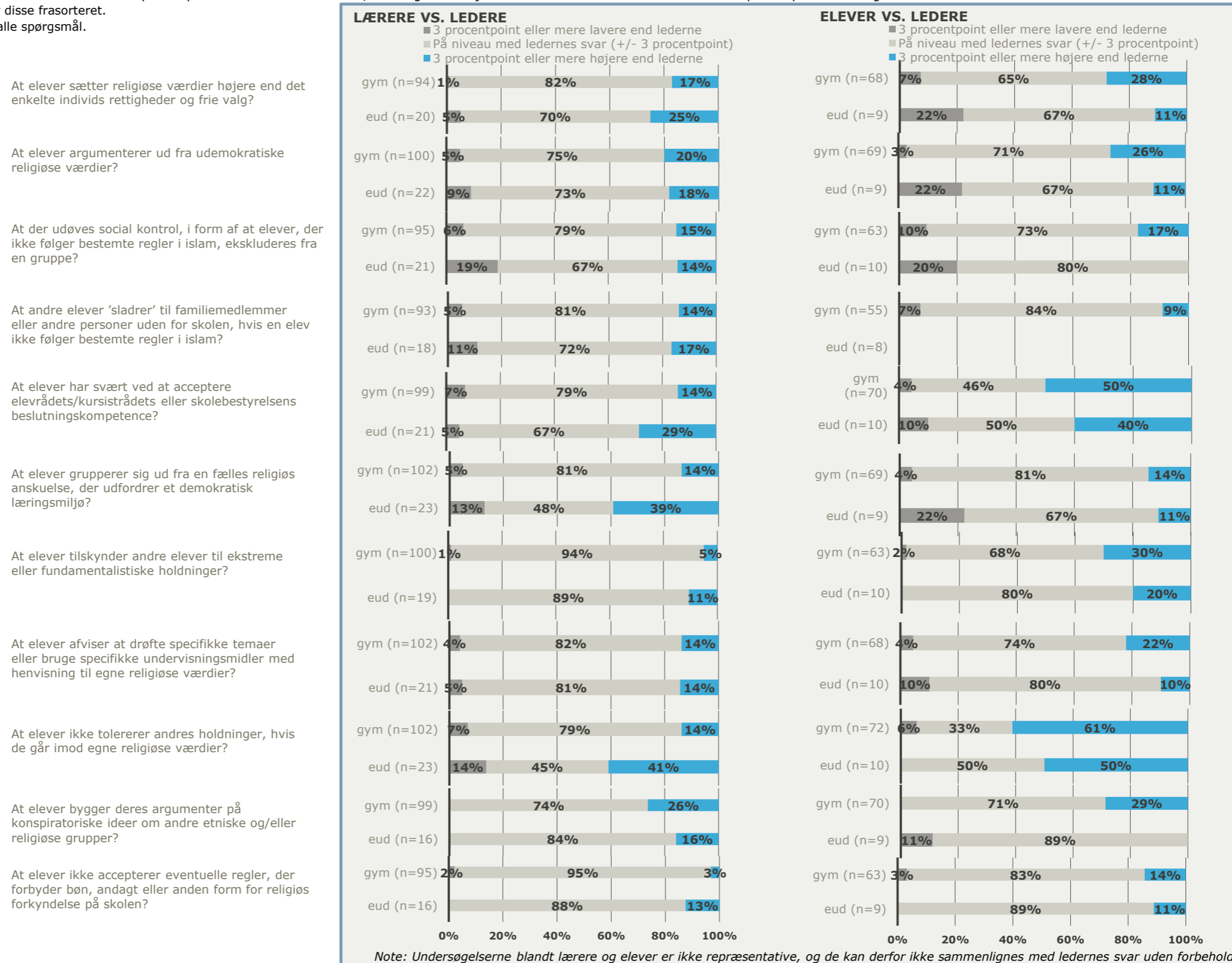
Note: n er opgjørt som et interval, da n varierer for hvert spørgsmål. Det skyldes, at det kun er dem, der har svaret, at de har oplevet elever udtrykke holdninger eller værdier i de enkelte tilfælde, der har svaret i anden runde.

Figuren herunder sammenligner lederens svar på de enkelte institutioner med lærernes og elevernes besvarelser på samme institutioner.

Nedenstående figurer viser, hvordan hhv. lærernes og elevernes svar placerer sig i forhold til lederens svar på samme institution. Grænseværdien er sat til +/- 3 procentpoint. Dvs. hvis f.eks. elevens svar er 3 procentpoint eller mere under lederens svar, er elevens svar i kategorien "lavere end lederne". Hvis forskellen er 3 procentpoint eller mere end lederens, er kategorien "højere end lederne". Hvis forskellen er under 3 procentpoint forskellig fra lederens er den i "niveau med lederne". Hvis enten lederen eller eleven/læreren har svaret "ved ikke" er disse frasorteret.

Antallet af observationer varierer derfor for alle spørgsmål.

Figur 3-2-c

3.3 Eksempler på holdninger (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur)

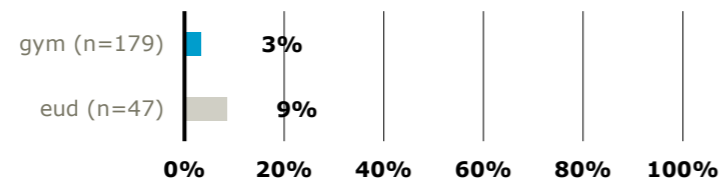
Andel, der svarer 'Ja'

Er der andre eksempler på holdninger blandt eleverne på jeres skole, der udfordrer et demokratisk dannende læringsmiljø?

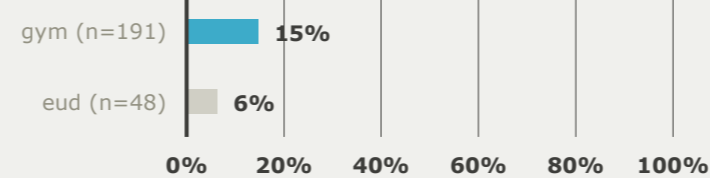
Kender du til andre eksempler på kultursammenstød, religiøs mobning og social kontrol på skolen, som ikke er dækket af spørgsmålene, du lige har besvaret?

Figur 3-3

LEDERE

LÆRERE

ELEVER

Uddybende svar, hvis der opleves andre eksempler på udfordringer

LEDERE

- Mange ledere vurderer, at der ofte er eksempler på etnisk danske elever, der ikke kan rumme eller respektere elever med anden etnisk baggrund.
- I forlængelse heraf mener flere ledere, at der generelt er eksempler på elever med uvidenhed om demokratiske processer og fordomme om indvandrere og flygtninge.
- Sidst nævner enkelte ledere problemer igennem de sociale platforme.
- Lederne nævner generelt ikke eksempler knyttet til elever af anden etnisk baggrund.

LÆRERE

- Lærerne skriver i ligeså høj grad som lederne, at andre eksempler er etniske danskere med højreekstreme holdninger eller meget religiøse tilknytninger.
- Der er flere lærere, der nævner eksempler med elever, der af religiøse årsager ikke ønsker at deltage i fællessamlinger og elevdemokrati.
- Til sidst er der enkelte lærere, der nævner eksempler med elever, der ekskluderer sig fra fællesskabet ved at tale et andet sprog end dansk, fx. arabisk.

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

ELEVER

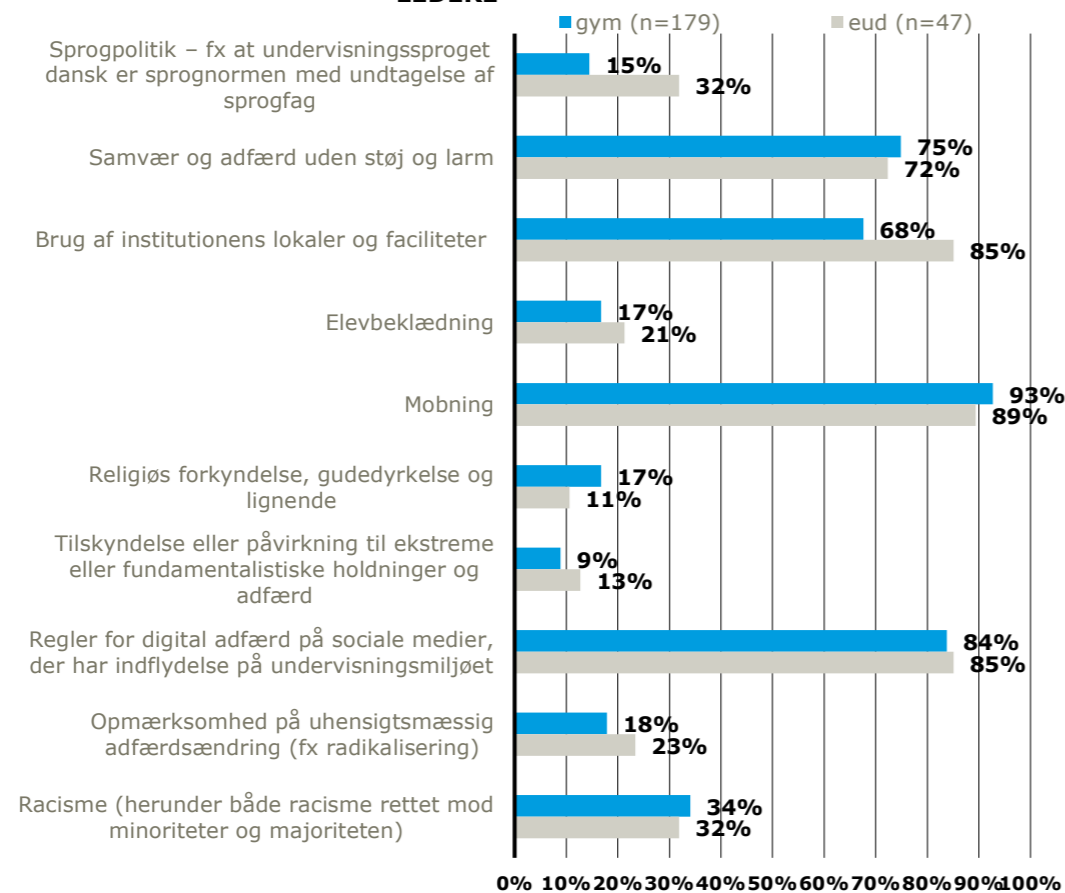
- Eleverne oplever, ligesom lærerne og lederne, eksempler på etniske danske elever med højreekstreme holdninger som udgør problemer for et fælles demokratisk dannende læringsmiljø.
- Flere elever nævner eksempler med elever med anden etnisk baggrund, der taler deres hjemmets sprog. Dette skaber utryghed i hverdagen for dem.

3.4 Hvilke af følgende elementer forholder skolens studie- og ordensregler sig til?

(Der kan sættes flere kryds)

Figur 3-4-a

LEDERE

LÆRERE

Er ikke stillet dette spørgsmål

ELEVER

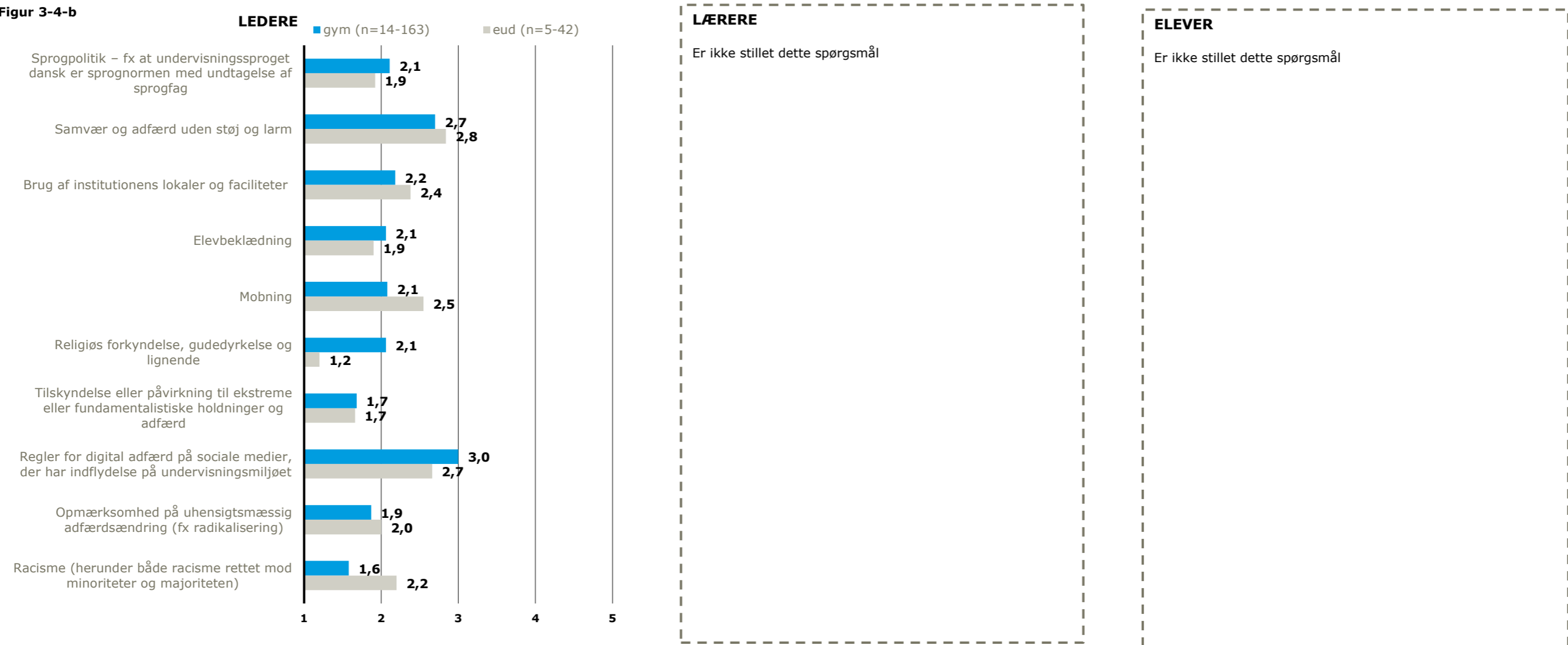
Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: Andelen summer ikke til 100%, da respondenterne kan sætte flere kryds. Rækkefølgen på spørgsmålene var randomiseret.

Se næste side for uddybning af svarene

For de, der har svaret, at følgende elementer indgår i skolens studie- og ordensregler. I hvilken grad skyldes dette konkrete (tidligere eller nuværende) problemer med elevadfærd i hverdagen på den del af skolen, du er leder for? (Hvor 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad".)

Figur 3-4-b

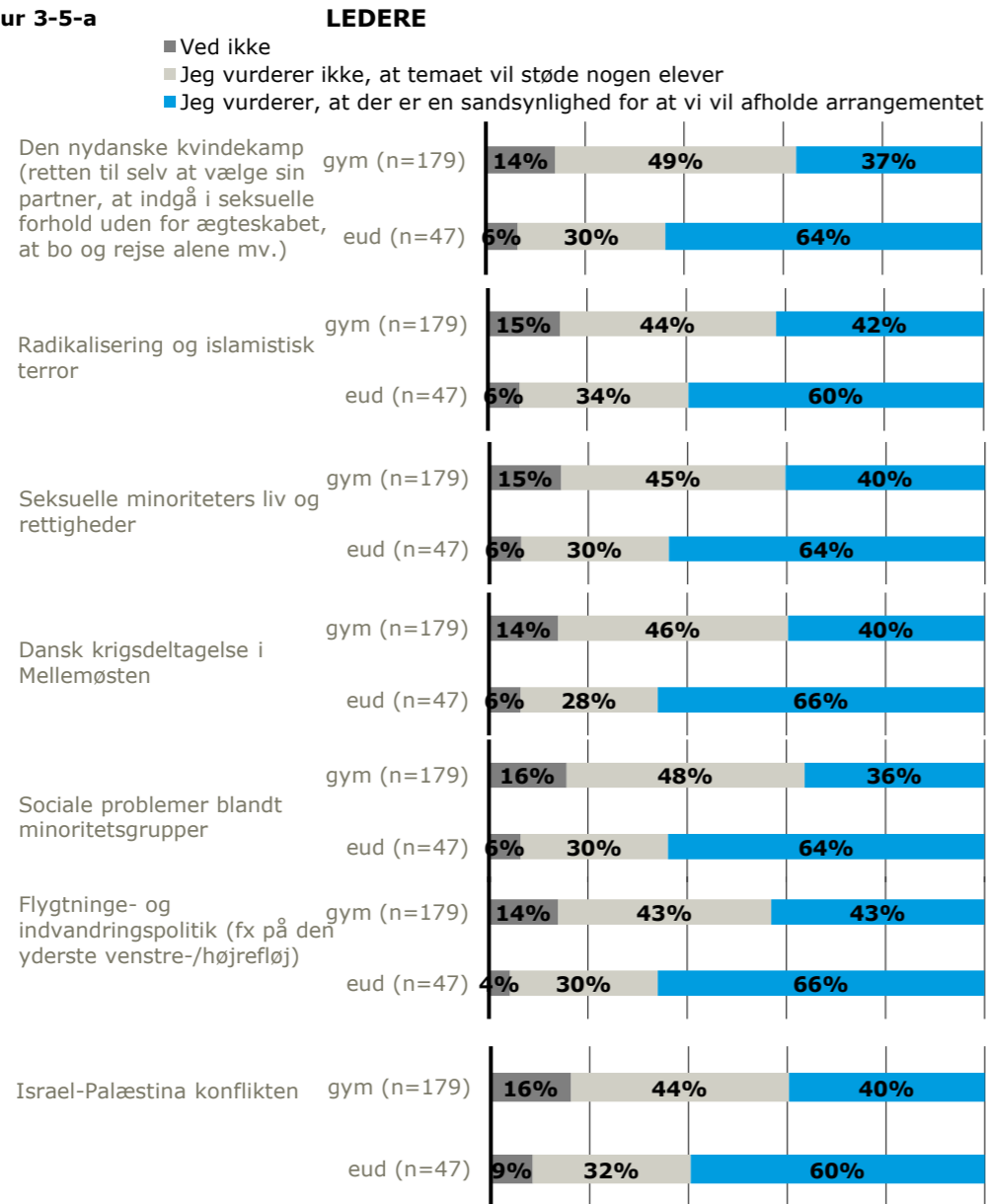
Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad".

n er opgjort som et interval, da n varierer for hvert spørgsmål. Det skyldes, at det kun er dem, der har svaret, at elementet indgår i deres studie- og ordensregler, der har svaret i anden runde.

3.5 Arrangementer og undervisning med fokus på nedenstående temaer (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur)

Hvad er sandsynligheden for, at skolen i den nærmeste fremtid vil afholde arrangementer med fokus på nedenstående temaer, selvom I vurderer, at temaet kan komme til at støde specifikke elevgruppers religiøse værdier og følelser og/eller

Figur 3-5-a

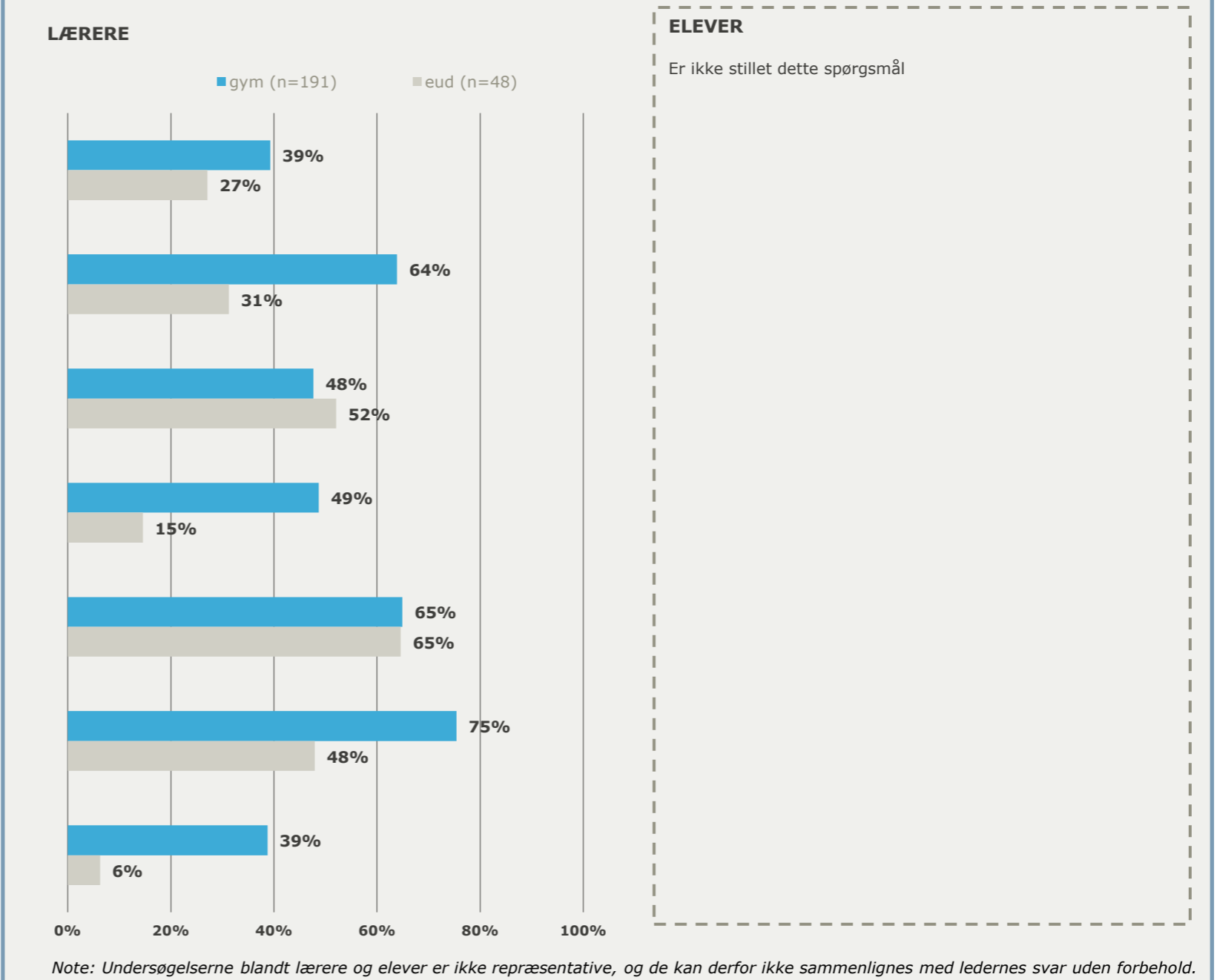

Note: Rækkefølgen på temaerne var randomiseret.

Lærernes andele summer ikke til 100%, da respondenterne kunne sætte flere kryds

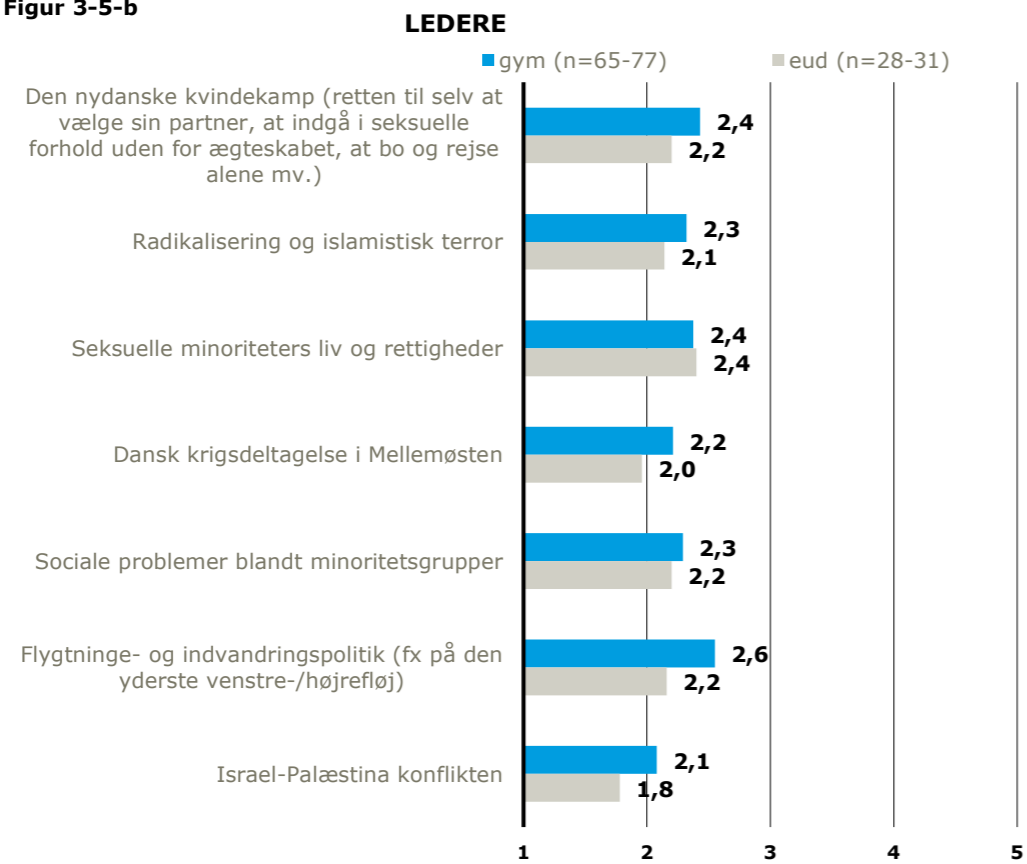
Se næste side for den gennemsnitlige sandsynlighed for dem, der vurderer, at nogen elever kan blive stødt.

Angiv venligst hvilke af følgende emner du har beskæftiget dig med/draget perspektiver til i din undervisning i løbet af de sidste tre år. (der kan sættes flere kryds)

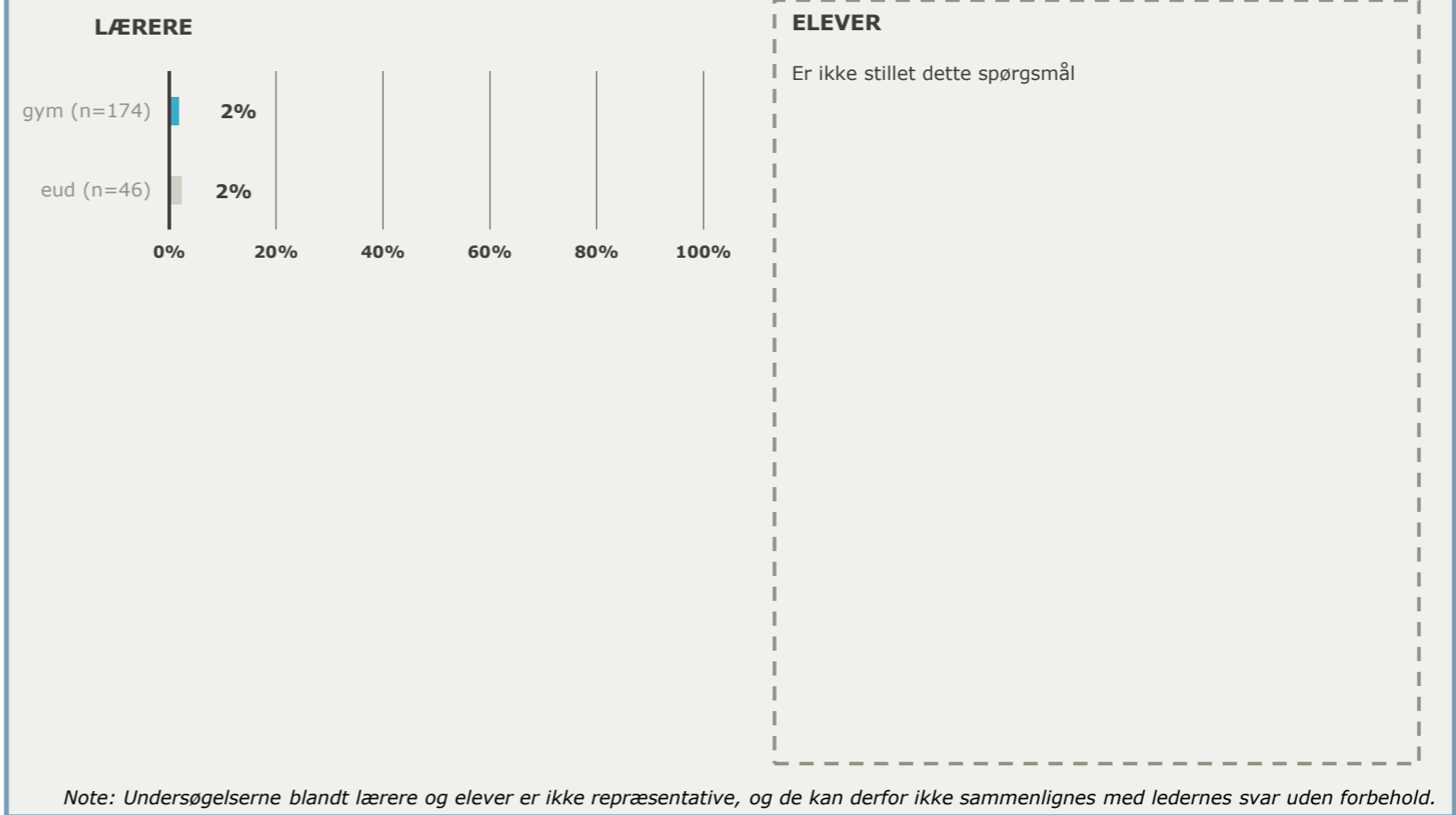
Nedenfor er den gennemsnitlige sandsynlighed for lederne gennemføre arrangementet, for de ledere der vurderer at temaet vil støde nogen. Hvor 1 = "Meget lille sandsynlighed" og 5 = "Meget stor sandsynlighed".

Figur 3-5-b

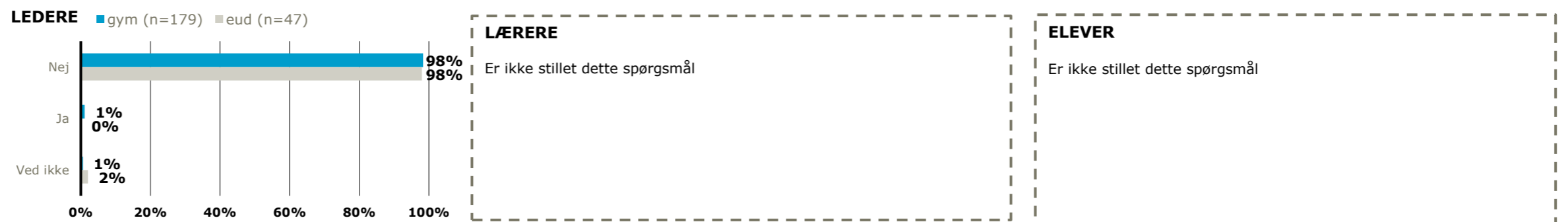
Note: Skalaen går fra 1 = "Meget lille sandsynlighed" til 5 = "Meget stor sandsynlighed" n er opgjort som et interval, da n varierer for hvert spørgsmål. Det skyldes, at det kun er dem, der har svaret, at temaerne vil støde nogle elever, der har svaret i anden runde.

Hvis der vælges temaer læreren ikke har beskæftiget sig med, spørges: Andel der svarer, at der er en årsag til, at de ikke har beskæftiget dig med et eller flere af temaerne, hensyntagen til eleverens religiøse værdier og følelser?

3.6 Har I på skolen aflyst arrangementer af hensyn til specifikke elevgruppers religiøse værdier og følelser inden for de sidste to skoleår?

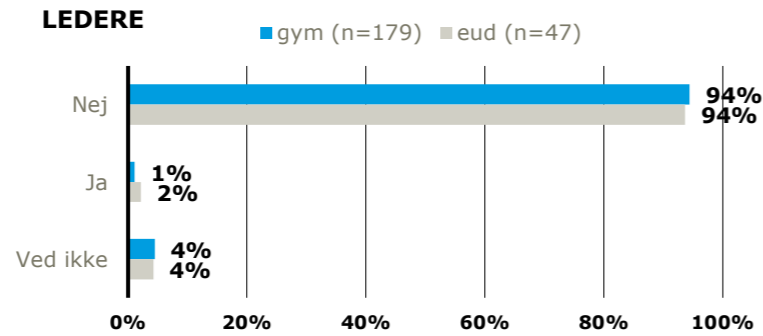
Figur 3-6

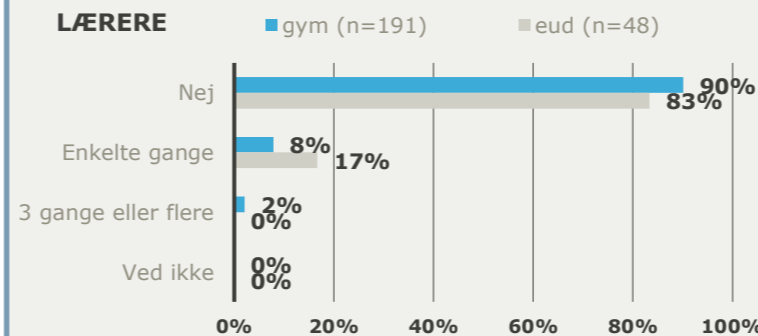
3.7 Udeladelse af tematikker grundet specifikke elevgruppers religiøse værdier og følelser (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur).

Har du kendskab til lærere på skolen, der har undladt at gøre brug af undervisningsmidler eller berøre særlige tematikker af hensyn til specifikke elevgruppers religiøse værdier og følelser inden for de sidste to skoleår?

Figur 3-7

Har du inden for første halvår af 2017 undladt at gøre brug af undervisningsmidler eller berøre særlige tematikker af hensyn til specifikke elevgruppers religiøse værdier og følelser?

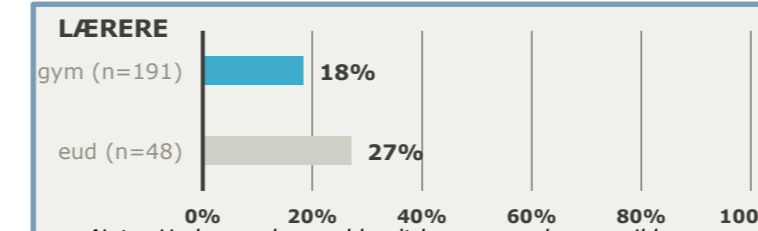
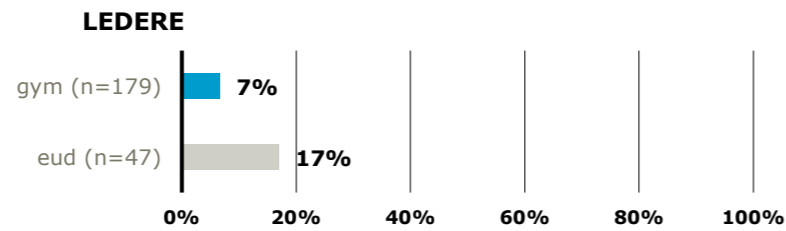
ELEVER
Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

3.8 Er der grupper af elever, der skaber særlige udfordringer i forhold til at skabe et demokratisk dannende læringsmiljø?

Andel, der svarer 'Ja'

Figur 3-8-a

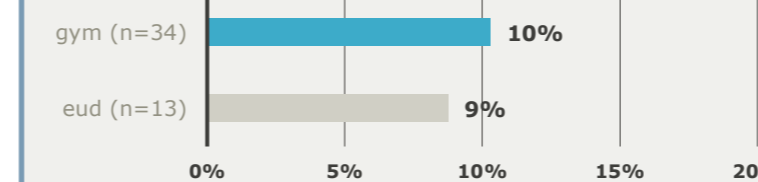
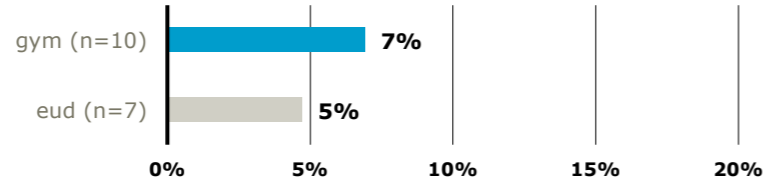

ELEVER
Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

Hvis Ja: Hvor stor en procentdel af den samlede elevgruppe udgør denne gruppe/disse grupper efter dit bedste skøn?

Figur 3-8-b

ELEVER
Er ikke stillet dette spørgsmål

Uddybninger af hvilke elevgrupper, der skaber særlige udfordringer:

LEDERE

- 20 ledere har svaret i det åbne felt
- Lidt under halvdelen af lederne nævner etniske elever med højreekstreme holdninger
- 9 ledere nævner elever med anden etnisk baggrund eller muslimske elever.
- 6 ledere beskriver grupper af elever med svage forudsætninger og udfordret social baggrund. Her pointerer lederne, at det ikke nødvendigvis er et spørgsmål om etnicitet.

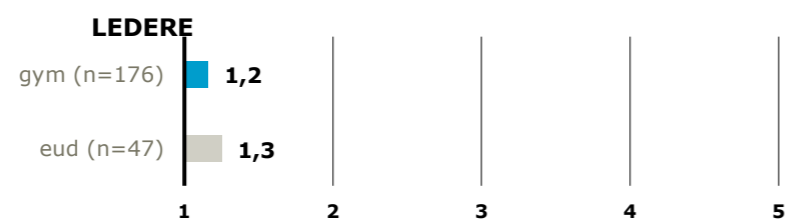
LÆRERE

- 46 lærere har svaret i det åbne felt
- Ca. 20 lærere oplever, at der er elevgrupper med anden etnisk baggrund, der skaber særlige udfordringer. Ca. 10 af lærerne oplever, at det særligt er drengene med anden etnisk baggrund.
- Lærerne er enige med lederne om, at der er en bred gruppe af elever med svag social baggrund, dårlig uddannelsesnivea og generelt snæversyn, der er specielt udfordrede. Det har 11 lærere nævnt.

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

3.9 I hvilken grad oplever du, at det har personlige omkostninger for dig og din familie, at du er leder af og skal værne om en demokratisk dannende uddannelsesinstitution (fx trusler, behov for hemmelig adresse m.v.)?

Figur 3-9

LÆRERE
Er ikke stillet dette spørgsmål

ELEVER
Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad". Besvarelser med "ved ikke" er udeladt af analysen.

4. SKABELSE AF DEMOKRATISK DANNENDE LÆRINGSMILJØER

Indhold

Afsnittet indeholder:

- Lederes svar omkring skabelse af demokratiske processer
- Lærernes svar omkring skabelse af demokratiske processer
- Elevernes svar omkring skabelse af demokratiske processer

4.1 I hvilken grad er I på skolen optaget af at skabe en fælles skolekultur og identitet?

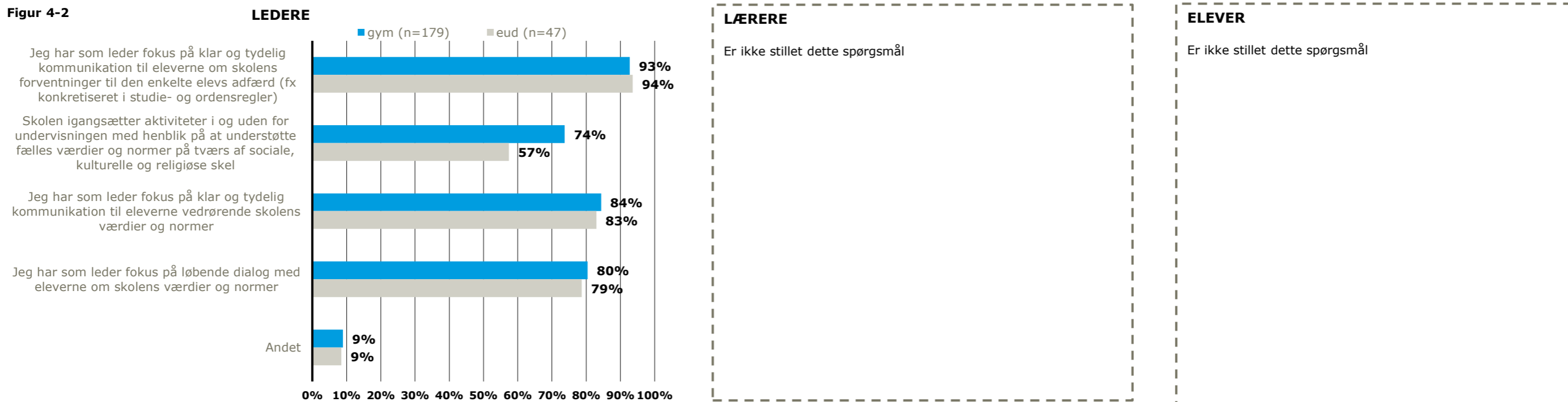
Figur 4-1

Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad"

4.2 Hvad kendetegner skolens arbejde med at skabe en fælles kultur og identitet? (Der kan sættes flere kryds)

Figur 4-2

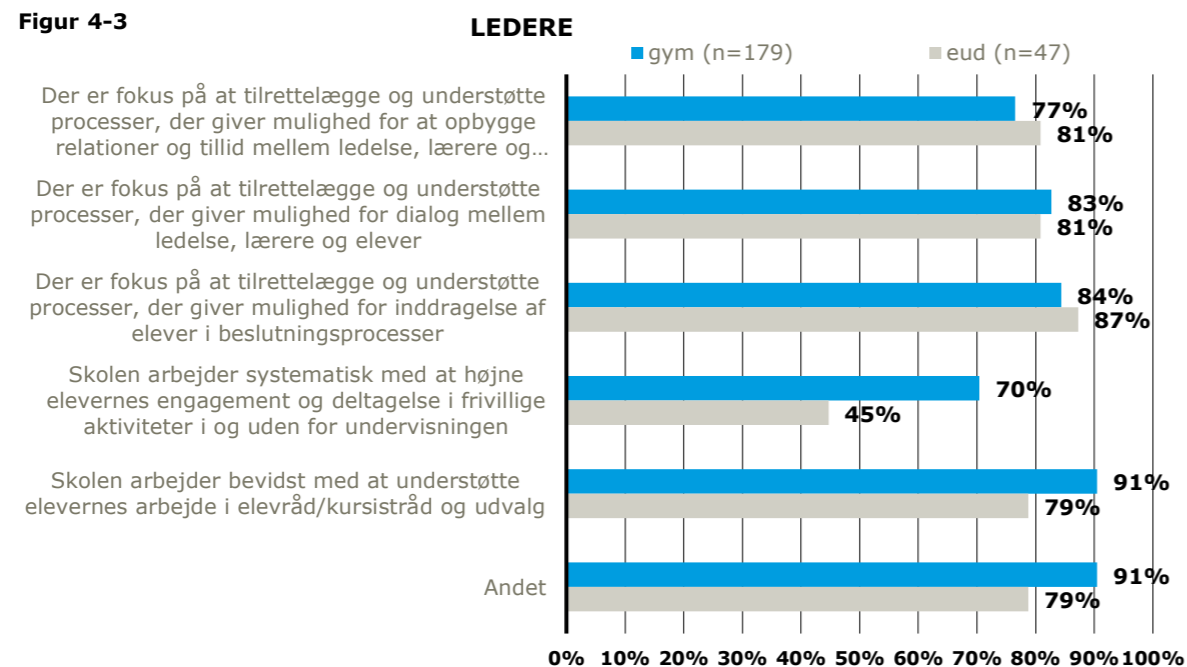
Note: Andelene summer ikke til 100%, da respondenterne kunne sætte flere kryds

Uddybende svar hvis lederne har svaret "Andet":

- 20 ledere har svaret i det åbne felt
- Flere af lederne nævner, at elevrådet her er en vigtig del af deres arbejde.
- Enkelte ledere nævner, at elever og lærere inddrages i processerne om at lave en god skole
- Få ledere nævner at der arbejdes aktivt på at mindske barrierer imellem elevgrupper igennem undervisning og dialog

4.3 Hvordan har I på skoleniveau arbejdet med at understøtte demokratisk dannende læringsmiljøer inden for første halvår 2017? (Der kan sættes flere kryds)

Figur 4-3

Note: Andelene summer ikke til 100%, da respondenterne kunne sætte flere kryds

Uddybende svar hvis lederne har svaret "Andet":

- 11 ledere har svaret i det åbne felt
- Flere ledere nævner, at der er udpeget en lærer/uddannelsesleder, der har ansvar for understøttelse af demokratiprocesser.
- Få ledere nævner, at skolen generelt har en kultur med fælles tillid og respekt - derfor gøres der ikke yderligere

LÆRERE

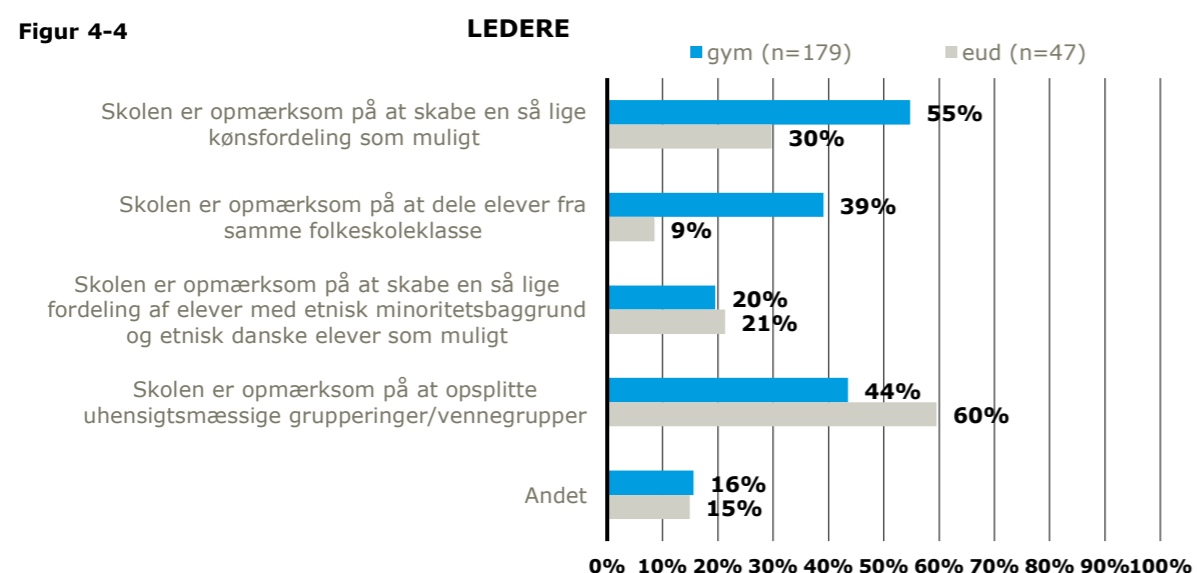
Er ikke stillet dette spørgsmål

ELEVER

Er ikke stillet dette spørgsmål

4.4 Har skolen en praksis i forhold til klasse-/holddannelse? (Der kan sættes flere kryds)

Figur 4-4

Note: Andelene summer ikke til 100%, da respondenterne kunne sætte flere kryds

Uddybende svar hvis lederne har svaret "Andet":

- 35 ledere har svaret i det åbne felt
- Langt de fleste svarer, at holdene inddeles efter studieretninger eller valg af fag. Derfor har de ikke som skole indflydelse på dette
- Enkelte ledere nævner, at de laver tilfældig inddeling

LÆRERE

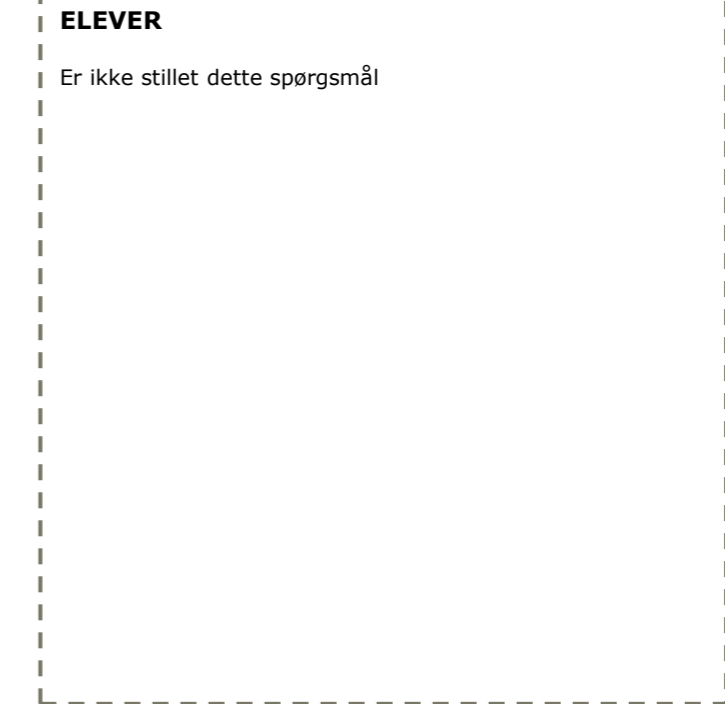
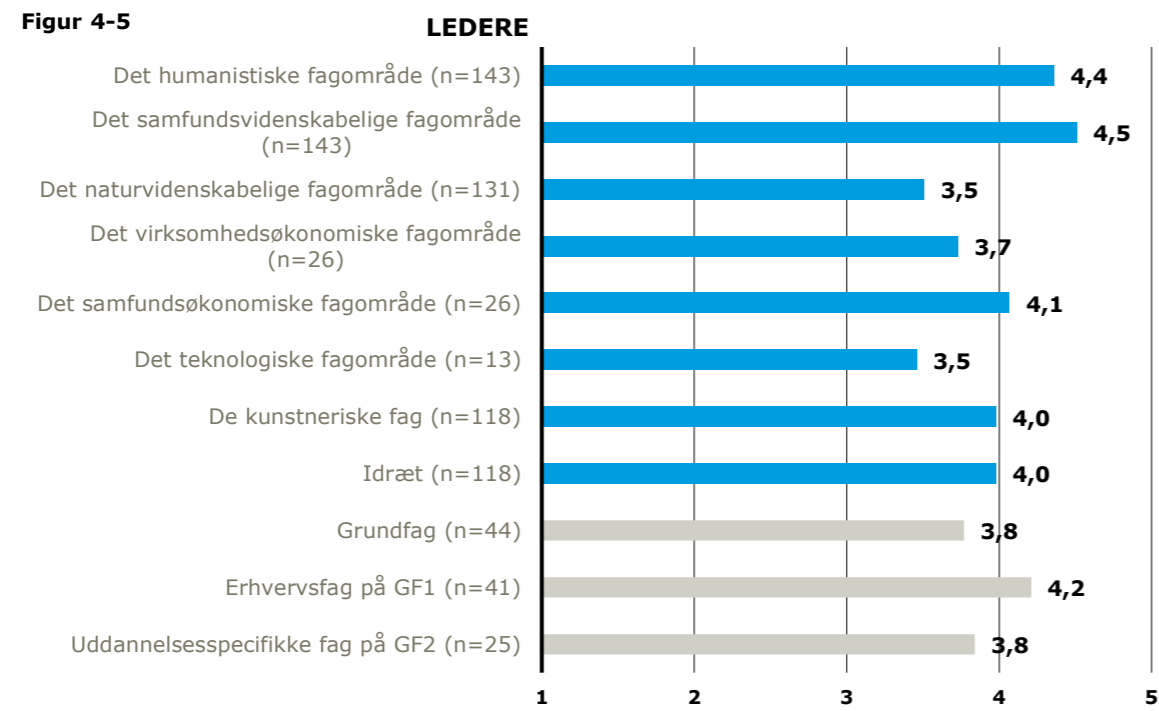
Er ikke stillet dette spørgsmål

ELEVER

Er ikke stillet dette spørgsmål

4.5 I hvilken grad vurderer du, at den konkrete daglige undervisning i grundfag og erhvervsfag afspejler et demokratisk dannende læringsmiljø?

De blå bjælker er gymnasielederne og de grå bjælker er eud-lederne.

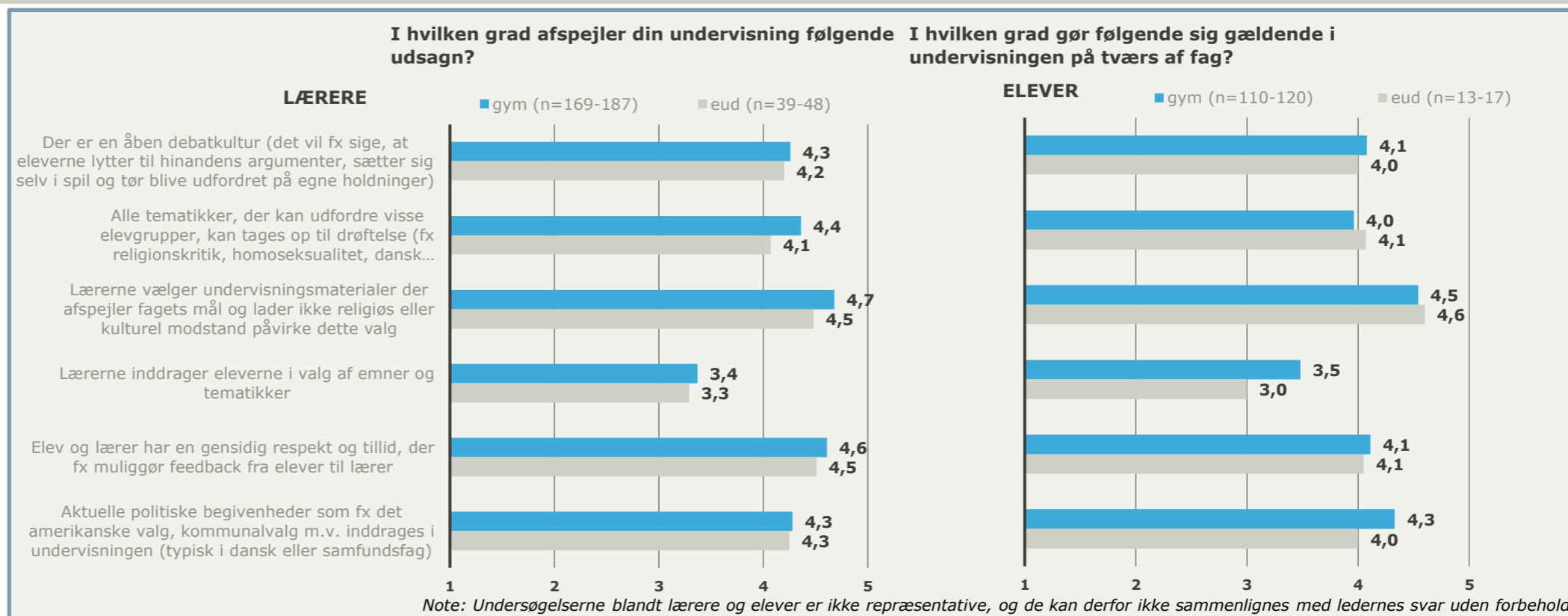
Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad"
Besvarelser med "ved ikke" er udeladt af analysen.

4.6 Demokratisk dannelse i undervisningen (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur).

Figur 4-6

LEDERE

Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad".

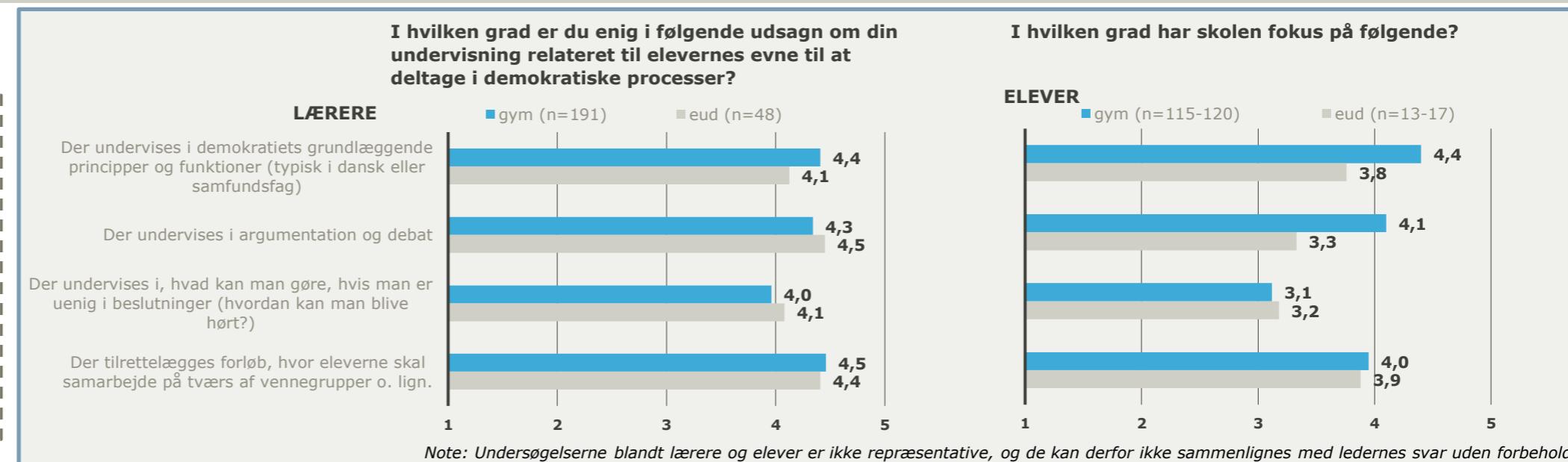
Note: n er opgjort som et interval, da n varierer for hvert spørgsmål. Det skyldes, at dem der har svaret "ved ikke" i hvert element er udeladt.

4.7 I hvilken grad er der fokus på demokratiske processer i undervisningen? (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur).

Figur 4-7

LEDERE

Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad".

n er opgjort som et interval for eleverne, da n varierer for hvert spørgsmål. Det skyldes, at dem der har svaret "ved ikke" i hvert element er udeladt. Lærerne har ikke haft mulighed for at svare "ved ikke".

5. LEDELSENS ROLLE I AT SKABE DEMOKRATISK DANNEDE LÆRINGSMILJØER

Indhold

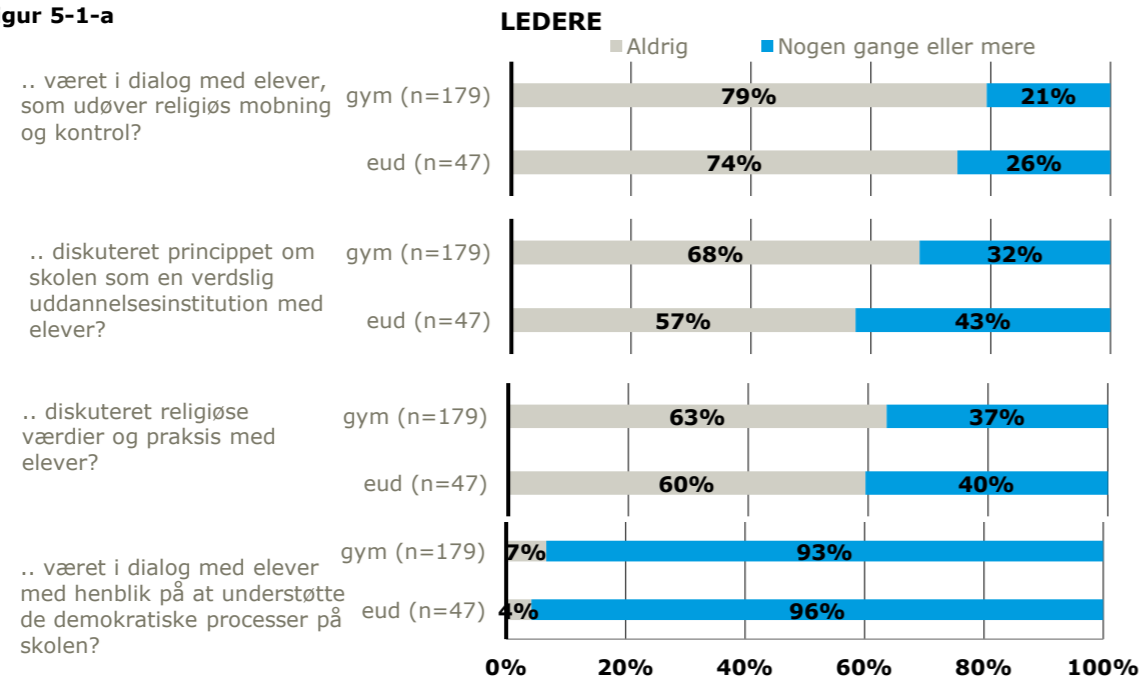
Afsnittet indeholder:

- Ledernes svar til deres rolle i at skabe demokratiske læringsmiljøer.
- Lærernes oplevelse af ledernes rolle i at skabe demokratiske læringsmiljøer.

5.1 Se tilbage på første halvår 2017. Hvor ofte har du som leder..

Figuren nedenfor viser en opdeling af de ledere, der har svaret, at de har været i dialog/diskussion, og de ledere, der har svaret, at de "aldrig" har været i dialog eller diskussion i det første halve år af 2017

Figur 5-1-a

LÆRERE

Er ikke stillet dette spørgsmål

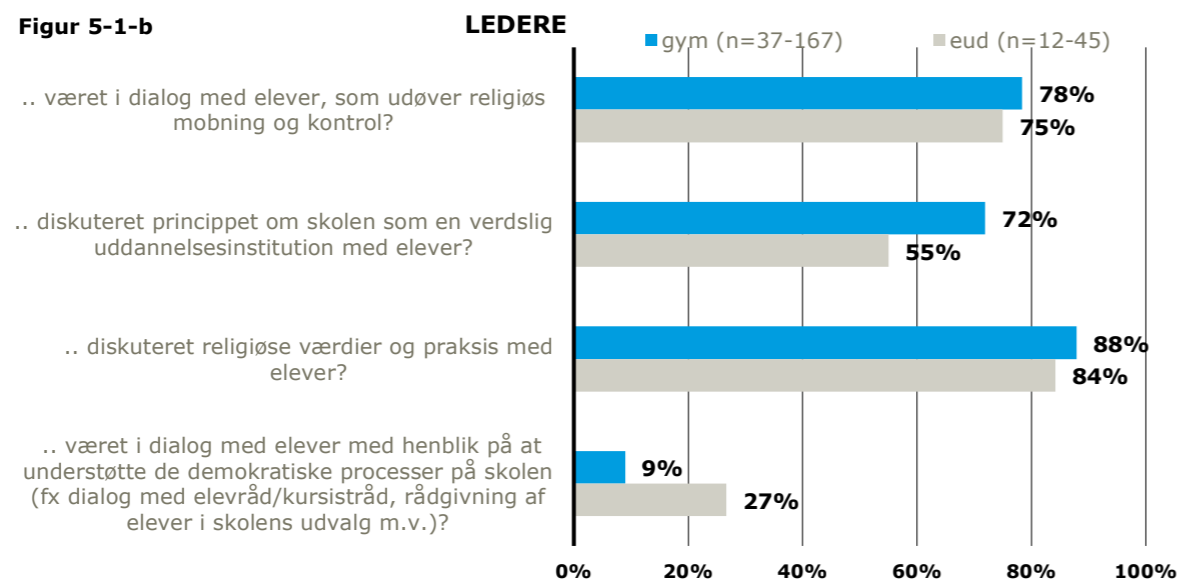
ELEVER

Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: Rækkefølgen på temaerne var randomiseret.

For de, der har svaret, at det sker "nogen gange eller mere", viser figuren nedenfor andelen af ledere, der markerer den laveste hyppighed: "Sjældnere end en gang hver anden måned":

Figur 5-1-b

LÆRERE

Er ikke stillet dette spørgsmål

ELEVER

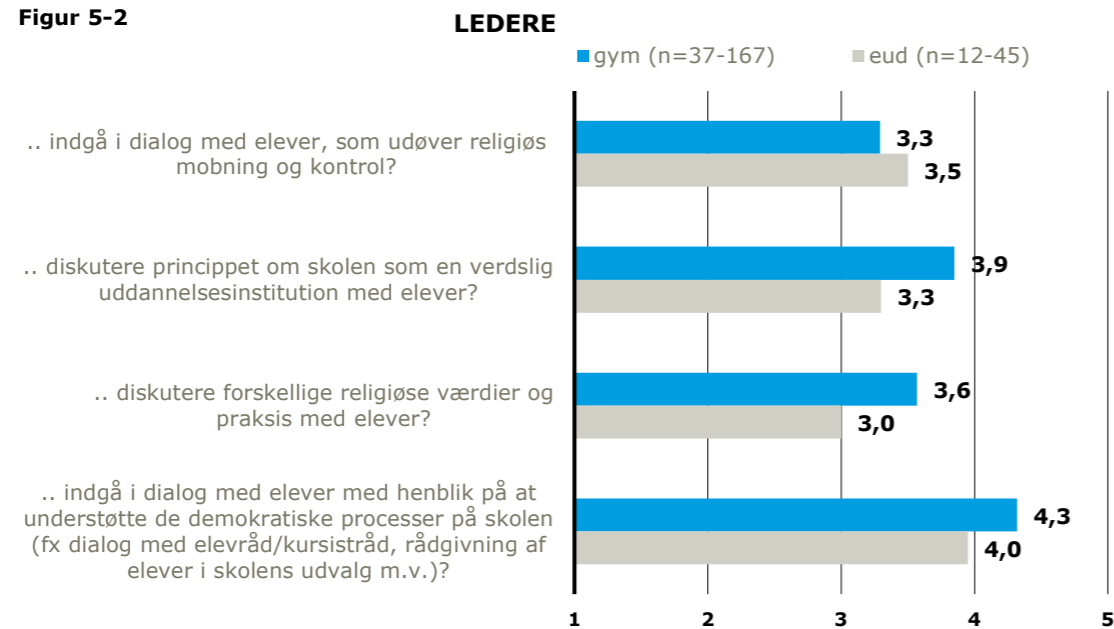
Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: n er opgjørt som et interval, da n varierer for hvert spørgsmål. Det skyldes, at det kun er dem, der har svaret, at de oftere end aldrig har været i dialog med elever, der har svaret i anden runde.

5.2 Den nødvendige faglige viden (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur)

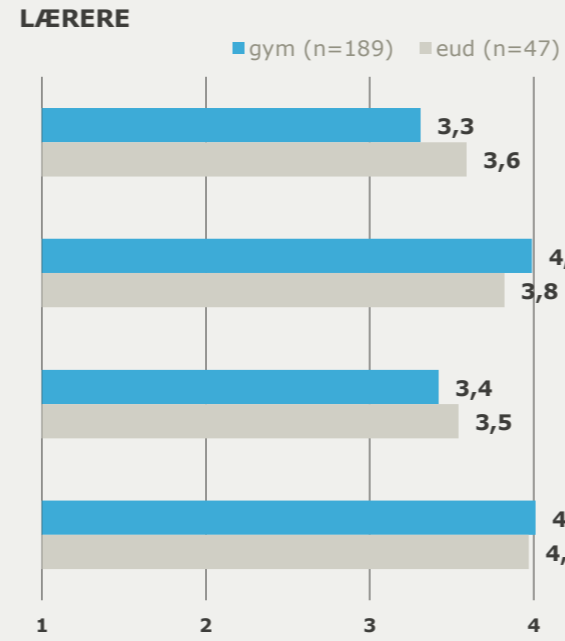
I hvilken grad har du/ledelsesteamet ud fra din egen vurdering den nødvendige faglige viden til at...

Figur 5-2

Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad"
 N varierer for hvert spørgsmål, da det kun er de ledere, der har svaret oftere end "aldrig", der har fået spørgsmålet. Spørgsmålene er randomiserede.

I hvilken grad har du ud fra din egen vurdering den nødvendige faglige viden til at...

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

ELEVER

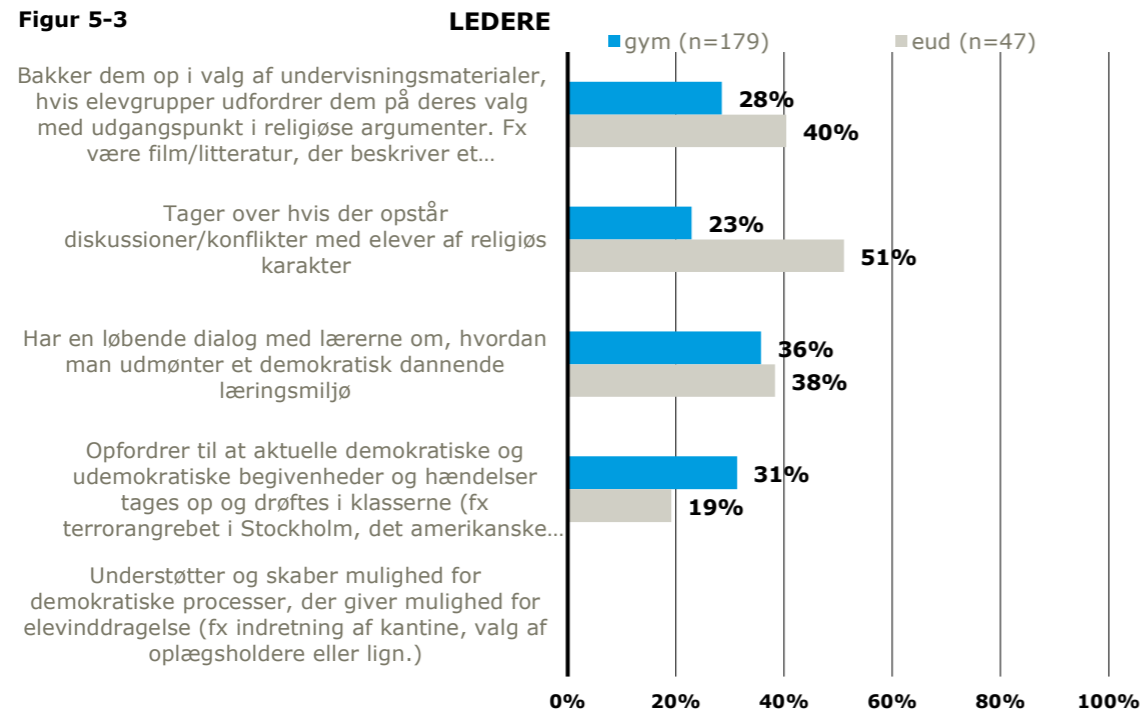
Er ikke stillet dette spørgsmål

5.3 Opbakning til lærerne i arbejdet med at understøtte demokratisk dannende læringsmiljøer (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur)

(Der kan sættes flere kryds)

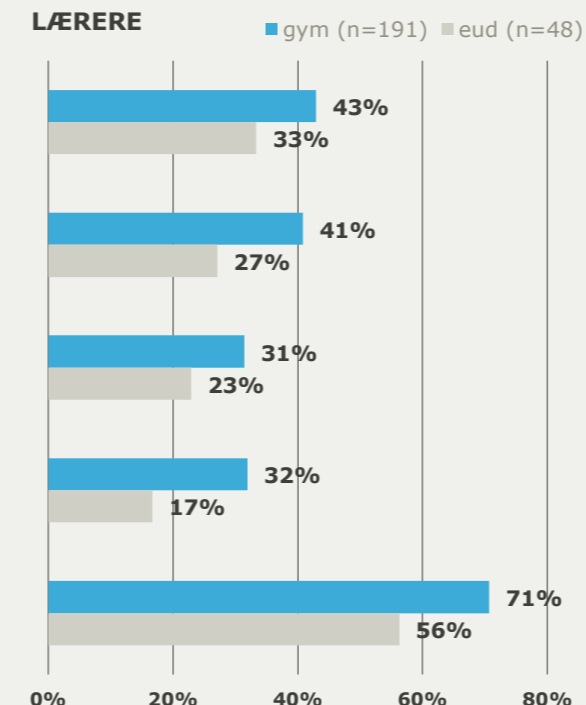
Hvad gør du som leder for at bakke lærerne op i arbejdet med at understøtte demokratisk dannende læringsmiljøer?

Figur 5-3

Note: Andelen summer ikke til 100%, da respondenterne kunne sætte flere kryds

Hvad gør skoleledelsen for at bakke jer lærere op i arbejdet med at understøtte demokratisk dannende læringsmiljøer?

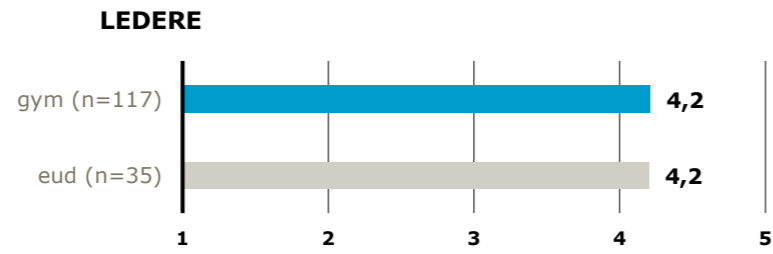
Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

ELEVER

Er ikke stillet dette spørgsmål

5.4 I hvilken grad føler du, at du har den nødvendige personlige parathed og handlekraft til at håndtere konfliktfyldte situationer med elevgrupper, som i tale og/eller handling giver udtryk for udemokratiske værdier?

Figur 5-4

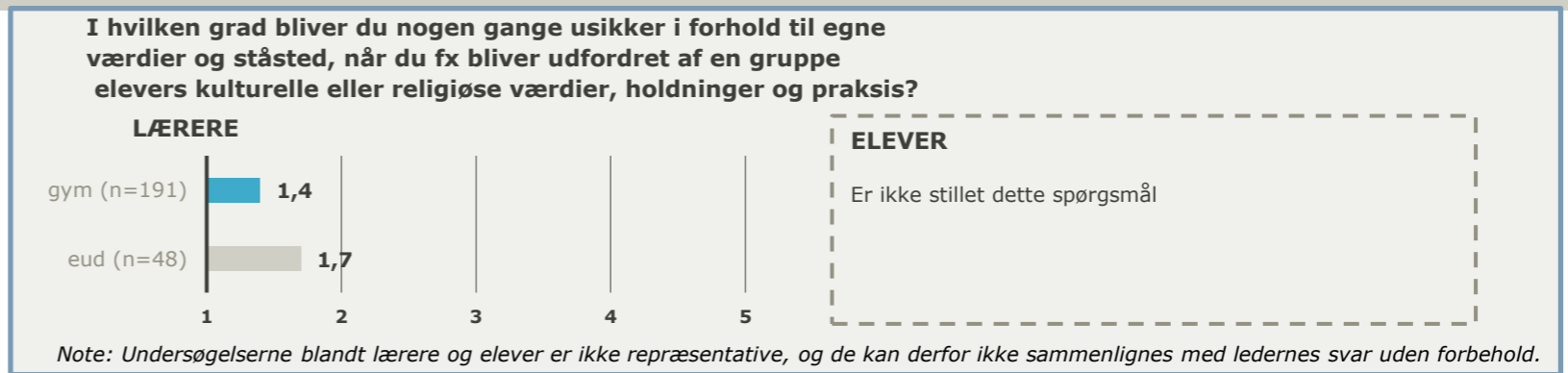
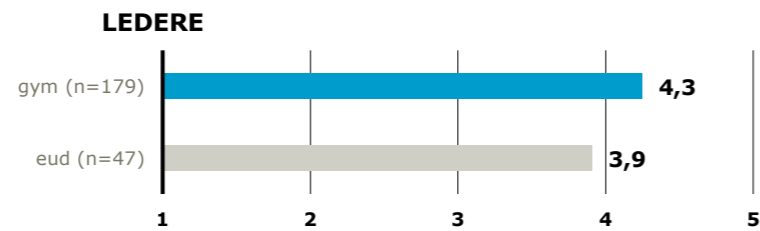
Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad"
Besvarelser med "jeg har ikke været i sådanne situationer" er udeladt af analysen.

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

5.5 Klædt på til at værne om og understøtte et demokratisk dannende læringsmiljø (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur).

I hvilken grad føler du dig generelt klædt på til at værne om og understøtte et demokratisk dannende læringsmiljø?

Figur 5-5

Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad"

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

6. ELEV-/KURSISTRÅDETS ARBEJDE

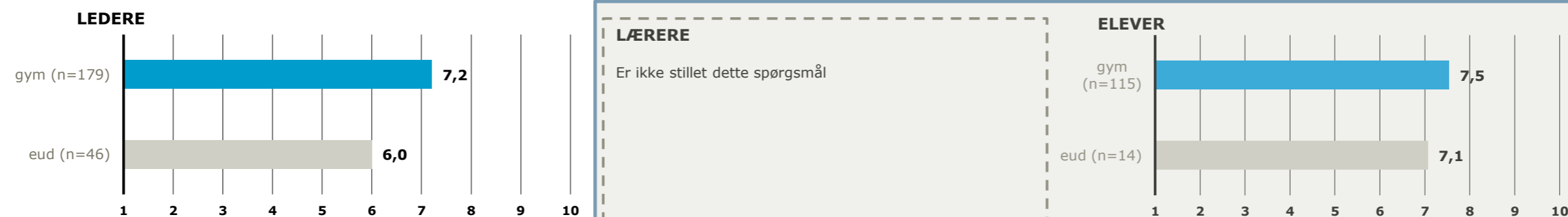
Indhold

Afsnittet indeholder:

- Elevernes svar til spørgsmål omkring elev-/kursistrådets arbejde
- Ledernes svar til spørgsmål omkring elev-/kursistrådets arbejde
- Lærerne har ikke svaret på disse spørgsmål.

6.1 På en skala fra 1 til 10, hvor 1 er rigtig dårligt, og 10 er rigtig godt, hvor godt fungerer skolens elevråd/kursistråd?

Figur 6-1

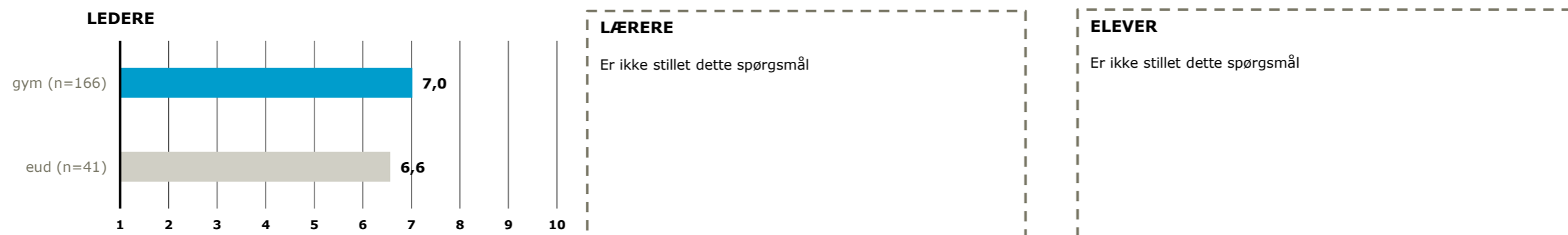

Note: Skalaen går fra 1 = "Rigtig dårligt" til 10 = "Rigtig godt"
Besvarelser med "ved ikke" er udeladt af analysen.

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

6.2 På en skala fra 1 til 10, hvor 1 er rigtig dårligt, og 10 er rigtig godt, hvor godt fungerer det uformelle elevdemokrati på skolen?

Figur 6-2

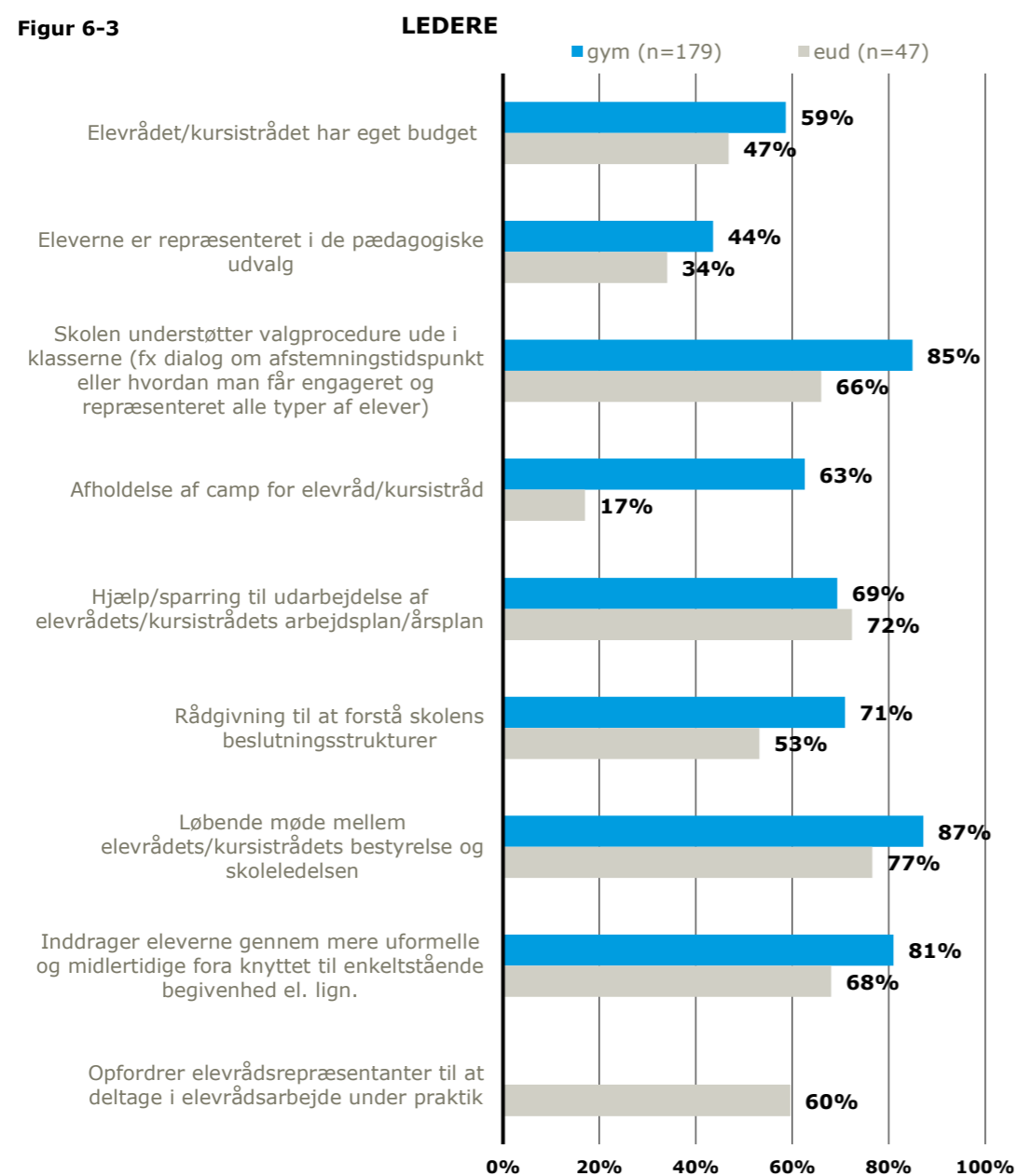

Note: Skalaen går fra 1 = "Rigtig dårligt" til 10 = "Rigtig godt"
Besvarelser med "ved ikke" er udeladt af analysen.

6.3 Understøttelse af elevernes inddragelse i demokratiske processer (Se den specifikke spørgsmålsformulering over hver figur).

Hvad gør I på skolen for at understøtte elevernes inddragelse i demokratiske processer (herunder elevrådsarbejdet/kursistrådsarbejdet, elevernes deltagelse i skolens udvalg og andre uformelle elevfora)? (Der kan sættes flere kryds)

Figur 6-3

Note: Andelene summer ikke til 100%, da respondenterne kunne sætte flere kryds

LÆRERE

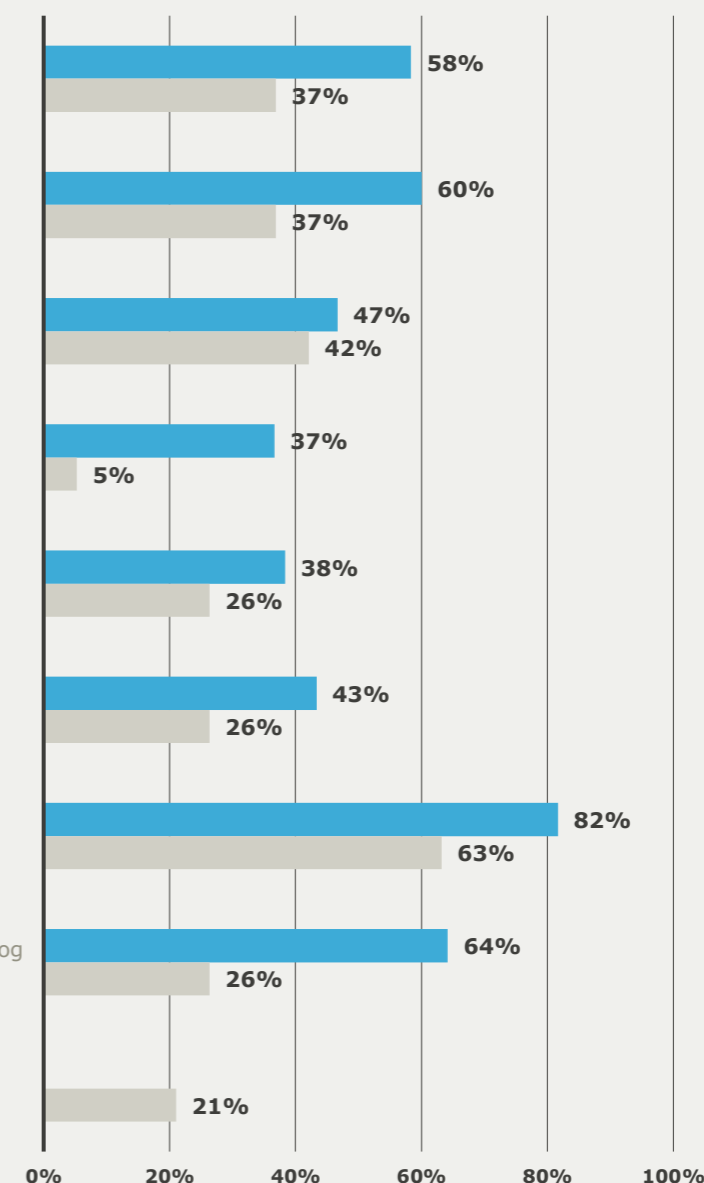
Er ikke stillet dette spørgsmål

Gør en særlig indsats for at orientere elever om skolens råd og udvalg

Hvad gør skolen (ledelse og/eller lærere) for at understøtte elev/-kursistrådsarbejdet og elevernes deltagelse i skolens udvalg? (Der kan sættes flere kryds)

ELEVER

■ gym (n=120) ■ eud (n=19)

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

6.4 Oplever du, at der er bestemte typer eller gruppe(r) af elever, der aldrig engagerer sig i/interessere sig for elev-/kursistrådsarbejde?

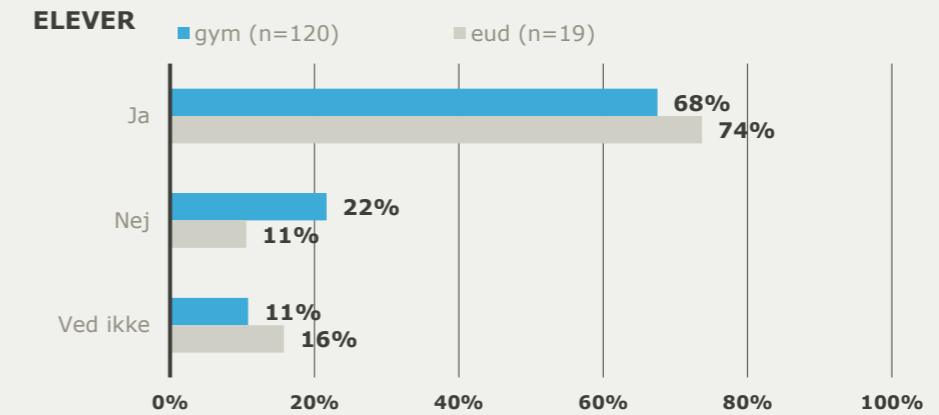
Figur 6-4

LEDERNE

Er ikke stillet dette spørgsmål

LÆRERE

Er ikke stillet dette spørgsmål

Uddybninger af hvilke typer eller grupper af elever, der aldrig engagerer sig i elev/kursistrådsarbejde

- 94 elever har svaret på det åbne felt
- Ca. 30 elever nævner, at elever, der heller ikke interesserer sig for skolen og derfor er ligeglade og dovne, ikke engagerer sig i elevrådet
- Der er ca. 15 elever, der nævner, at elever, der er 'for seje' enten i form af fester eller idræt, ikke interesserer sig for elevrådsarbejdet.
- En stor gruppe af eleverne kan ikke definere gruppen, der ikke engagerer sig, men kan blot konstatere, at gruppen fylder meget på skolen.
- Omkring 8 elever nævner elever med anden etnisk baggrund.

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

6.5 Hvad er ifølge dig årsagen til denne eller disse gruppers manglende interesse for elev-/kursistrådsarbejdet? (Der kan sættes flere kryds)

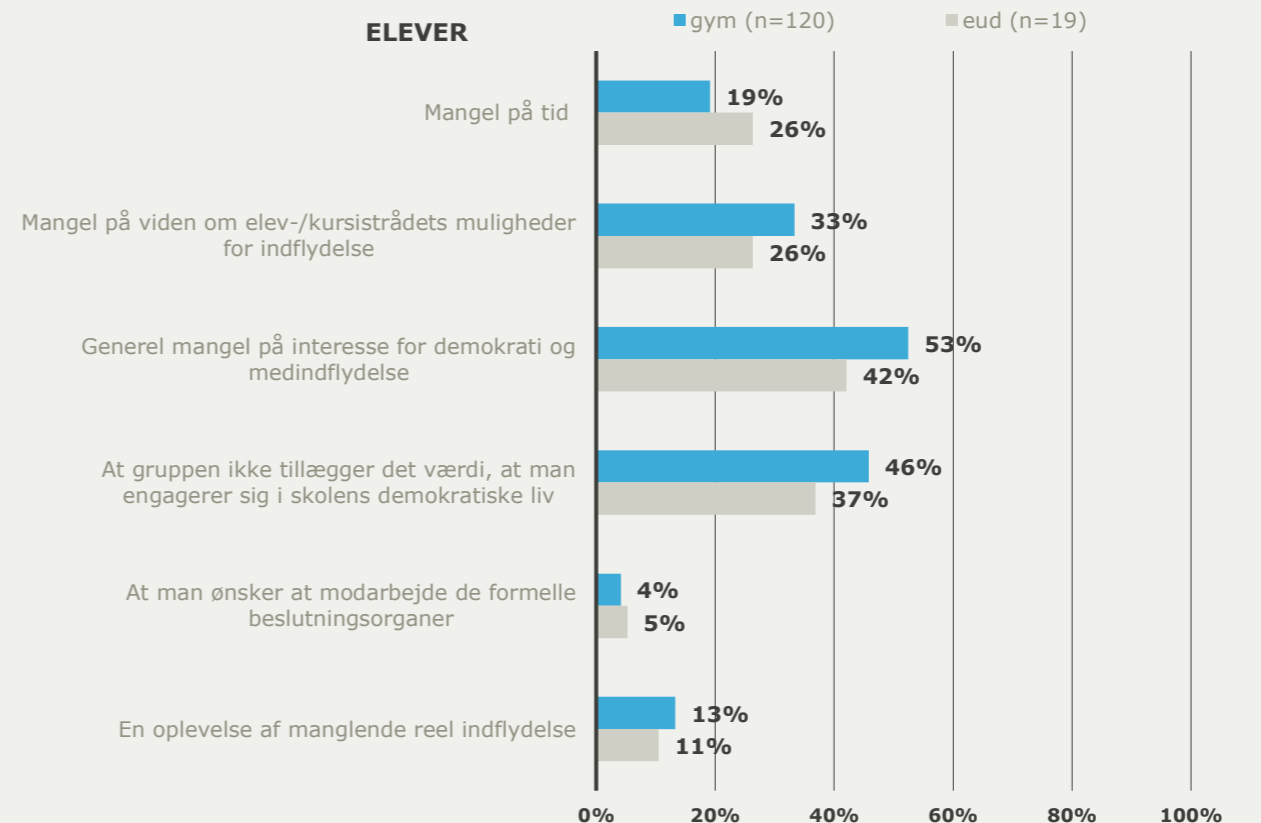
Figur 6-5

LEDERNE

Er ikke stillet dette spørgsmål

LÆRERE

Er ikke stillet dette spørgsmål

Note: Andelen summer ikke til 100%, da respondenterne kunne sætte flere kryds

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

7. ANDET

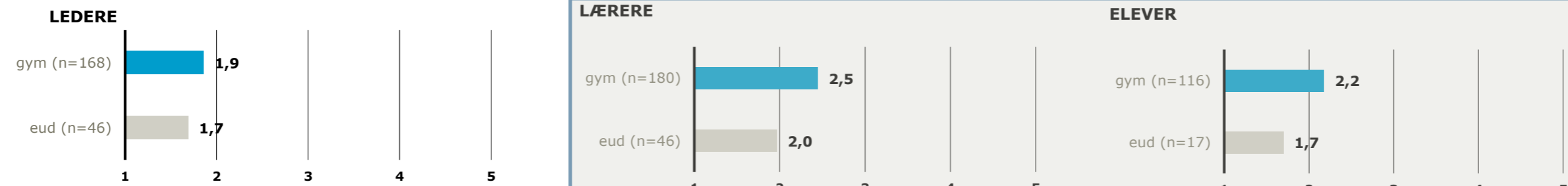
Indhold

Afsnittet indeholder:

- Ledernes svar på holdning omkring accept af snyd
- Lærernes svar på holdning omkring accept af snyd
- Elevernes svar på holdning omkring accept af snyd

7.1 I hvilken grad oplever du holdninger blandt elever eller generelt på skolen, der er udtryk for en accept af snyd i hverdagen og/eller ved prøver?

Figur 7-1

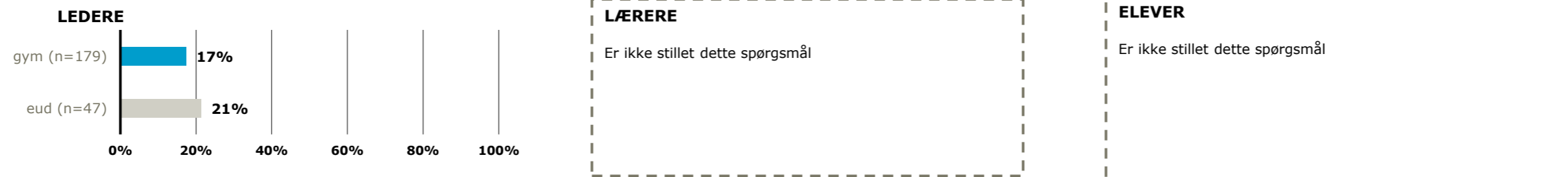
Note: Skalaen går fra 1 = "I meget lav grad" til 5 = "I meget høj grad"
Besvarelser med "ved ikke" er udeladt af analysen.

Note: Undersøgelserne blandt lærere og elever er ikke repræsentative, og de kan derfor ikke sammenlignes med ledernes svar uden forbehold.

7.2 Har I på jeres skole eksempler på konkrete forløb/indsatser, der har været gennemført med henblik på at styrke elevernes demokratiske dannelse, som I gerne vil dele? (Både vellykkede og ikke vellykkede forløb/indsatser er relevante).

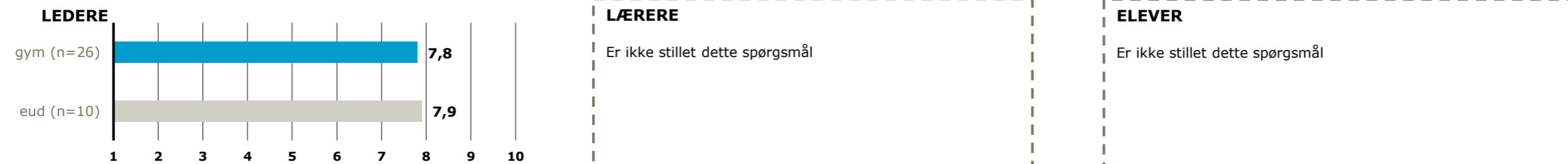
Andel, der svarer "Ja"

Figur 7-2

7.3 Hvor vellykket var forløbet/indsatsen i forhold til at styrke elevernes demokratiske dannelse/skabe et demokratisk dannende læringsmiljø?

Figur 7-3

Note: Skalaen går fra 1 = "Ikke særlig vellykket" til 10 = "Meget vellykket"
Besvarelser med "ved ikke" er udeladt af analysen.